

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izven ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213

Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marilj trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštne č.k. uradu št. 13.238.

Pustite vsaj našo mladino!

Maribor, 22. febr.

Frivolna igra, ki jo je pričela mariborska DS pod plaščem ogroženih narodnih pridobitev, se nadaljuje z vso ogabnostjo.

Z velikanskimi plakati vabijo na shode in polemizirajo ne z narodnim, ampak s političnim nasprotnikom, ne z državnim, ampak z osebnim sovražnikom. Shodi se prepovedo in izda se nov šerman še v ostrejši obliki, ki poziva v imenu narodnosti in državotvornosti na boj na lastnega brata vse, kar leze in gre, moške in ženske. Prava pravcata sveta križarska vojska proti lastnemu bratu političnemu nasprotniku. Koncentrirajo se radi te frivole igre žandarmerijske čete od blizu in daleč, pripravljajo in obveščajo za vse mogoče slučaje vojaštvo, izdajajo se obsežni varnostni ukrepi in vendar: ljudje se oborožujejo in čuvajo lastna podjetja z revolucijem v roki, zlasti se ponoči in vendar ne preti nobena nevarnost od tujca ne našim ljudem, ne našim podjetjem in tudi ne naši državi. Nevarnost se vidi v lastnem bratu, saj je sovražstvo lastnega brata huje in strastnejše od tujca.

Ljudje, ki so že marsikaj poskusili in dobojevali že nešteto bojev na teh vročih tleh, ti ljudje pa opazujejo vse to in majojo z glavo, kako je to mogoče. Takega reševanja narodne ideje in državnih interesov si pač ni mogel nikdo misliti. Tu se tratijo tisočaki in tisočaki, samo da se zadosti osebni užitenosti par političnih nasprotnikov iste narodnosti. Zaradi pol ducata osebnih sovražnikov se hoče mobilizirati ne samo stotine, ampak tisoče, ki se bodo med seboj preganjali, uničevali drug drugemu imetje in si puščali prevročo kri — ne osebni voditelji in nasprotniki generala, ampak po njih nahujskane mase.

Človek mora res strmeti, da je kaj takega mogoče, da more strankarska strast tako zaslepi. Čuditi pa se je, da ni med njimi nikogar, ki bi tem zaslepljenem odprl oči. Moral bi biti njihov človek in tak, ki ima med njimi samiti ugled. Morda bi se mu le posrečilo, da bi jih spravil na pravo pot. Kdor bi streznil te politične strasti pijane ljudi, katerih početje zavzema nevarne dimenzije, bi si gotovo stekel veliko za slugo za našo državo in narodnost.

Vemo, da so naše besede tem zaslepljenec bob ob steno in se ne zmenijo zanje ter jim mašijo ušesa ne zato, ker bi ne imeli prav, ampak zato, ker prihajajo iz naših vrst. Kljub temu pa povemo na ves glas, da ne bomo utihnili s svojim svarilnim glasom nikoli in nikjer, kjer bomo videli, da se godi nam, naši narodnosti in državi krivica, da se nas ne lači, ampak slabi, da nam ne povzdiguje ugleda, ampak ga ponižuje pred tujcem, pa naj se tako ali pa katerokoli početje vrši pod katerokoli pretvezo in imenom.

Ce pa se bratje koljejo med seboj, odrasli in dorasli ljudje, ki imajo že svoj poklic in ki so za svoja dejanja in njih posledice odgovorni sami in če tega ni možno na noben način preprečiti, potem naj vsaj mladino pustijo izven tega boja. Mladina je vročevrsta, tudi če ni izgubila idealov, zlasti jo lahko razpali nacionalna misel, nima se tiste mirnega in stvarnega razsodka, kakor ga lahko po vsej pravici pričakujemo od odraslih samostojnih ljudi. Ali je potem čudno, če tudi v njej vzkipi kri, če se tudi njej zastore oči!

Znano je, da se sedanega nečestnega boja udeležuje v veliki meri učeča se mladina, dijaki in celo dijakinje. Nekaj diakov ni imelo samo ličnih preiskav, ampak so jih morali celo zapreti in jim pobrati orožje.

Mladino izrabljati v take namene in jo direktno ali pa indirektno zavajati na to pot, je podlost prve vrste. Mladina naj bo pri knjigah in se naj pripravljala na svoj poklic. To je njen posel ne pa razgrajati po cesti in zasledovati ljudi in hoditi po kostanj v ogenj za drge. Taka lahkomišelnost uniči lahko celo vrsto eksistence in napravi marsikaterim staršem mnogo gorja.

Apeliramo še enkrat na voditelje obeh sovražnih taborov, da vsaj mladino pustijo v miru v tem grdem boju. Ker bo v danih razmerah tudi ta upravičen apel zaletel na njihova srca, zahtevamo

od šolskih oblasti, da nemudoma in z vso odločnostjo ukrene, ker je potreba, da se prepreči še večja nesreča. To

storiti je naravnost neja dolžnost do mladine, staršev, nacionalne in državne misli.

Politično-gospodarski sporazum med našo kraljevino in Avstrijo.

Ugoden in hiter potek pogajanj. — Rešitev vprašanja rudnikov. — Vprašanje dolgov. — Naša vlada za koruške Slovence.

Beograd, 23. febr. (Izv.) Včeraj sta prišla v ministrsko predsedstvo kancelar dr. Seipel in zunanji minister dr. Grünberger. V kabinetni pisarni ministrskega predsednika Pašića dr. Ninčić, minister pravde dr. Marković, naš dunajski poslanik Tičo Popović in pa Pantja Gavrilović. Dr. Seipel je pred začetkom konference pozdravil našo vladu in se je zahvalil za iskreni in prijateljski sprejem ter naglašal važnost pozitivnega uspeha te konference za Avstrijo in našo državo. Omenjal je, da zasleduje Avstrija nad vse miroljubno politiko. Za obe državi je zelo važno, da se sporazumno rešijo važna gospodarska vprašanja, pred vsem pa, da se sklene trgovinska pogodba med obema državama. Pri sklepanju pogodbe je Avstrija pripravljena tudi za gotove koncesije. Povdarjal je veliko važnost arbitraže, potom katere naj bi se reševali vsi eventualni spori. — Ministrski predsednik Pašić se je nato zahvalil za pozdravni govor in naglašujoč, da se ustvarja veliko delo, izjavil, da veruje v miroljubno politiko Avstrije. Glede obvezne arbitraže pa je izjavil, da nima naša država z nobeno drugo državo take pogodbe ter da vlada ne more razpravljati sedaj o tem predlogu, izrazila pa je upanje, da se bo o tem vprašanju razpravljalo kdaj pozneje. Nato je dejal min. predsednik Pašić, da je naša vlada pripravljena skleniti z avstrijsko vlado tarifno in trgovsko pogodbo ter rešiti vsa ostala vprašanja, tako vprašanja sekvestrov, prometa in carine, kakor tudi druga vprašanja pravne narave. Minister pravde dr. Laza Marković je referiral o vseh vprašanjih, o katerih se vodijo pregovori ter označil mejo zahtev, preko katere naša vlada ne more iti. Končno je kancelar dr. Seipel izjavil, da bo s strokovnjaki svoje delegacije izčrpno razmotrival predloge beograjske vlade ter je izrazil še enkrat željo, da bi se vsa sporna vprašanja likvidirala. Nato je bila konferenca zaključena. Ko je kancelar dr. Seipel odhajal peš po Kneza Mihajla ulici, ga je beograjsko občinstvo vladno pozdravljalo.

Beograd, 23. febr. (B) Po večerašnji plenarni seji avstrijske in naše delegacije za ureditev odnošajev med obema državama sta bili izvoljeni dve sekciji. Prva razpravlja o prometnih, druga pa o raznih drugih pravnih vprašanjih. Naši člani prve sekcije so vseučiliški profesor dr. Arangeljović, naš

poslanik na Dunaju Tiča Popović, Subotić in tajnik zunanjega ministrstva Wegele, druge sekcije pa pravosodni minister dr. Laza Marković, naš poslanik na Dunaju Tiča Popović in vseučiliški profesor dr. Dragoljub Arangeljović. Avstrijski člani druge sekcije so oddelna načelnika dr. Peter in dr. Lukesch ter opravniki poslov v Beogradu Hoffinger. Druga sekcija je imela sejo popoldne, ki je trajala do 7. ure zvečer. Sporazum se je skoraj popolnoma dosegel. Debata je veljala večinoma ureditvi vprašanja Steinbeisovega lesnega podjetja v Bosni in sladkorne tvornice v Usori. Kar se tiče rudnikov v Zenici in Varešu, se je zadeva rešila tako, da dobi naša država vse delnice teh rudnikov in sladkorne tvornice, glede Steinbeisovega podjetja pa večino delnic, tako da bo naša država popolnoma gospodarica teh podjetij. Danes dopoldne se je razpravljalo o vprašanju odškodnine, ki jih ima naša država plačati za te objekte, namreč osem milijonov dinarjev. Predsednik vlade Pašić in zunanji minister dr. Ninčić sta imela sredi kratko konferenco z zveznim kancelarjem dr. Seiplom in avstrijskim zunanjim ministrom dr. Grünbergerjem, na kateri so razpravljali o političnih odnošajih med našo državo in Avstrijo. Razprave obeh sekcij potekalo zelo ugodno in hitro, tako da je upati, da se bodo v najkrajšem času uredila vsa vprašanja kar najugodnejše. Obe sekciji sta danes popoldne nadaljevali razprave, in sicer so bile na dnevnem nem redu politične in gospodarske konvencije med Avstrijo in Jugoslavijo. Edino vprašanje, ki se še ni moglo večera končno veljavno urediti, so dolgovi. Avstrijski delegati zahtevajo konverzijo dolgov v razmerju 100 predvojnih kron za 5 dinarjev, dočim zahtevajo naše banke, naj se poravnajo ti dolgovi v razmerju 100 predvojnih kron za 7½ dinarjev. To sporno vprašanje se je stavilo z dnevnega reda, ker Avstriji niso čelo popustiti. Danes se je razpravljalo tudi o narodnih manjšinah. V tem pogledu zahteva naša vlada popolno enakopravnost glede šolstva. Mi smo dovolili Nemcem otvoritev ljudskih in srednjih šol, Avstrija pa dela ogromne težave glede druge slovenske šole, ki jo hočejo otvoriti Slovenci v Avstriji.

Beograd, 23. febr. (B) Snodč je priredil zunanji minister dr. Ninčić na čast avstrijskemu zveznemu kancelarju dr. Seiplu in njegovim spremljevalcem večerjo, katere so se udeležili vsi člani avstrijske delegacije, opravniki poslov Hoffinger, nadalje ministri in višji uradniki.

Radičeva volilna prognoza:

Zagreb, 23. febr. (Z) Osješki »Hrvatski List« prinaša izjave Stjepana Radića o izgledih seljačke stranke pri volitvah v narodno skupščino. Radić pričakuje, da bo njegova stranka dobila okrog sto mandatov. Na vprašanje sotrudnika »Kaj pa potem, gospod predsednik?« je odgovoril Radić: »Danes je bil pri meni zelo vpliven novinar iz Londona in me je vprašal, kakšne so naše zahteve, da pride do sporazumne ureditve naše države, ker je jasno, da bo hrvatska republikanska stranka dobila večino naroda za svojo politiko. Odgovoril sem mu v glavnem sledeče: 1. Ako dobi večino Pašić, ne bo nikakega sporazuma. 2. Prvi predpogoj za sporazum je priznanje hrvatskega državnega zbora v Zagrebu. 3. Za Bosno in Hercegovino priznanje in spoštovanje narodne uprave in samostojnosti. Uprave Bosne in Hercegovine ne smejo imeti sami Srbi, Hrvatje in Muslimani, ampak dežela se mora upravljati v medsebojnem sporazumu med Hrvatji, Srbi in Muslimani.

Sarajevo, 23. febr. (B) Vsi nemški in madžarski kolonisti, ki jih je še svojčas madžarski minister Kallay naselil v Bosni in Hercegovini, nastopajo roko v roki z Radićevci.

Sarajevo, 23. febr. (B) Uradni list pokrajinske uprave za Bosno in

Hercegovino »Narodno Jedinstvo« objavlja izjavo pokrajinskega namestnika Vulovića, v kateri veli med dr.: Vsa upravno-politična oblastva v Bosni in Hercegovini imajo sedaj na temelju prejšnjih naredb pokrajinske vlade preprečiti vsako razburjanje ljudstva in izživljajoče vzkliske, kakor »Dol s trgovci«, »Živio komunizem«, »Živio republika« itd. Taki vzkliski so se zadnje čase ponovno čuli na raznih krajih in so dovedli do izgrediv, pretepov, demoraliziranja in celo do krvolitja in napadov na državne organe. Zajemčena svoboda zborovanj in govorov se ne sme kršiti. Kritizirati se smejo čini posameznih oblastev in državnih organov, prepovedano pa je žaliti ali izpostavljati jih javnemu zasmejanju. Krivci naj se takoj kaznujejo.

SLOVENSKI KLUB V BEOGRADU.

Beograd, 23. febr. (B) Tukajšnji Slovenci so ustanovili v »Triglavu« svoj klub s knjižnico in čitalnico. V klubu bodo prirejali predavanja iz slovenske zgodovine in književnosti, pa tudi koncerte, na katerih sponore bodo slovenske pesmi. Klub si je nadel nalogo, da da Beograjčanom priliko, da se po bližje seznani s Slovenci.

Priprave za izvedbo rapalske pogodbe.

Beograd, 23. febr. (B) Pokrajinski namestnik v Dalmaciji, Metličić, je dobil od vlade potrebne kredite za civilne izdatke povodom vzpostavitve upravnih oblastev v novem ozemlju, ki nam pripade v zmislu s. margheritških konvencij in za prvo silo za prehrano tamošnjega prebivalstva.

Beograd, 23. febr. (B) V par dneh se izvrši izmenjava ratifikacij s. margheritških konvencij v Rimu, nakar stopi sporazum takoj v veljavo. V zunanjem ministrstvu je že vse pripravljeno za poravnavo sporov z Italijo. General Milčić in konzul Cincar-Marković

odpotojeta v Benetke, kjer se sestaneja z italijanskim generalom Barberisom da se pripravi vse potrebno za evakuacijo tretje cone. Cim stopi sporazum v veljavo, odpotuje komisija v Zader, odkoder bo vodila izpraznitve ozemlja, ki sedaj pripada naši državi.

Rim, 23. febr. (Izv.) »Gazzetta Ufficiale« objavlja zakonitve dogovorov glede izvedbe rapalske pogodbe. Min. predsednik Mussolini je sporazumno z vojaško oblastjo ukrenil vse potrebno v svrhu izpraznitve Sušaka in zasedenega dela Dalmacije.

Predsednik Millerand o francoski politiki.

Pariz, 23. febr. (K) Pod predsedstvom predsednika republike Milleranda se je vršila sredi povodom 25 letnice ustanovitve republikanskega komiteja za trgovino in industrijo svečana pojedina, katere se je razen predsednika udeležilo več ministrov, poslancev in senatorjev vseh republikanskih strui. Pri tej svečani večerji se je soglasno odobravala politika vlade. Predsednik republike je izjavil, da Francija ne stremi za osvoboditvami in aneksijami, da pa je odločena, zagotoviti si svojo varnost in svoje reparacije. Nemci se kažejo zopet enkrat kot slabi psihologi, ko si domišljajo, da bo francoska žila.

vost, ki je ostala v peklu pred Verdunom nepremagljiva, popustila v denarnih stiskah. Francija bo v popolni ednosti vztrajala v miru, dokler bo potrebno, in sicer ravno tako, kakor je vztrajala v vojni. Francija bo na vsak način izvedla svoje cilje. (Soglasno pritrjevanje).

Pariz, 23. febr. (K) V teku debata v zbornici o načrtu zakona glede uvedbe dvojne davčnega pribitka, je izjavil generalni poročevalec, da se glede proračuna Francije, ki je po krivdi Nemčije zapletena v neizogibno akcijo, ne sme pokazati nikaka slabost ali neopredvidnost.

Iz seje ministrskega sveta.

Beograd, 23. febr. (B) Snodč se je vršila seja ministrskega sveta. Pravosodni minister dr. Marković je predložil obširno poročilo o pogajanjih z avstrijsko delegacijo, posebno pa o spornih vprašanjih. Sklenila so se nova navodila, ki naj se dajo naši delegaciji. Nadalje se je govorilo tudi o volilnem gibanju. Notranji minister Vujičić je poročal, da še niso dospela v njegov resort popolna poročila o kandidatnih listah iz vseh okrožij. Zaradi tega še ni mogoče popolnoma pregledati položaja. Vlada je prejela podrobna poročila le o kandidaturah Narodne radikalne stranke. Oddvojenih radikalnih list je bilo priglavljenih deset, ne glede na čisto protiveške liste. Po dve oficijelni radikalni listi sta postavljene v kruševškem, moravskem, čačakem, kragujevaškem, beograjskem, niškem, vranski in mostarskem okrožju. V teh okrožjih stranka večinoma ni mogla poravnati sporov; zato tudi ni izjavila, katere liste so oficijelne in katere disidentske. Ministri so razpravljali o teh spori in iščejo način, kako preprečiti razkol. Ker še ni natančnih poročil iz vseh okrožij, tudi še ni mogla pasti definitivna odločitev.

Naši odnošaji z Bolgarsko

Beograd, 23. febr. (Z) Med našo in bolgarsko državo se je dosegel sporazum, v zmislu katerega se dne 1. marca sestaneta v Nišu komisija obeh vlad, ki naj razpravlja o raznih spornih vprašanjih, zlasti pa o ureditvi obmejnih straž na naši in bolgarski strani Makedonije. Člani naše delegacije te komisije so Žika Lazić, Prelić, polkovnik Ristić, generalštabni podpolkovnik Ilić in svetnik našega poslanstva v Soliji Vlada Luković.

PROCES PROTI MADŽARSKIM ATENTATORJEM V BUKAREŠTI.

Bukarešta, 22. febr. (K) V razpravi zoper Madžare, ki so obtoženi zaradi zarote proti romunski kraljevski dvojici, je izjavil grof Belmont, da se je v Bukarešti seznanil z glavnim zornikom Turkovčevim, pod čigar vplivom je postal član neke tajne madžarske zveze. Meseca julija 1922 so odpotovali skupno z napačnimi potnimi listi na Romunsko. Atentat bi se bil imel izvršiti 8. septembra v Bukarešti v hipodromu na ta način, da je bil postavljen pod kraljevo ložo peklenjski stroj. Skesal se je in je hotel napad preprečiti. Ugledne madžarske osebe so bile člani te tajne družbe, tako med drugimi tudi ministrski predsednik Štefan Fridrich.

GLAVNO TAJNIŠTVO NRS ZA SLOVENIJO JE V LJUBLJANI, WOLFOVA ULICA ŠT. 1, I. NADSTROPJE.

Preiskava proti dinarskim spekulantom.

Beograd, 23. febr. (Z) Včeraj je poslal finančni minister dr. Stojadinović v Zagreb uradnika, ki naj z inšpektorjem finančnega ministrstva nadaljuje preiskavo v zadevi poloma tržaške tvrdke Hacker & Co. Kakor vse kaže, bodo vse osebe, čijih krivda se dokaže, takoj kaznovane in se ne bo čakalo na konec preiskave. V dosedanjem poteku preiskave v Zagrebu je bilo zaslišanih nad 50 oseb, med njimi tudi uradniki Eskomptne banke, ki je, kakor se je ugotovilo, igrala največjo vlogo pri poslabšanju našega dinarja. Verjetno je, da bo preiskava te afere končana v kakih 15 do 20 dneh. Ni dvoma, da bo izid preiskave porazen, in da se bo videlo, kako usodo dinarju je hotela določiti ta družba spekulantom.

IZPLAČILO KUPONOV DRŽAVNEGA INVESTICIJSKEGA POSOJILA.

Beograd, 23. febr. (B) Direkcija državnih dolgov je stavila Narodni banki na razpolago 17.500.000 dinarjev v svrhu izplačila tretjega kupona 7% državnega investicijskega posojila iz leta 1921. Čigar rok zapade dne 15. marca t. l. V zmislu § 2 pravilnika o izplačevanju obveznic in kuponov 7% državnega investicijskega posojila honorirajo te kupone: 1. direkcija državnih dolgov, 2. oblastna finančna direkcija v Novem Sadu, 3. okrožne in okrajne finančne uprave, 4. blagajne finančnih delegacij in davkarji, 5. poštna hranilnica v Sarajevu in čekovna urada v Zagrebu in Ljubljani preko področnih poštanih uradov, 6. občinska sodišča v Srbiji in Crni gori, in 7. banke, pri katerih se je podpisovalo 7% državno investicijsko posojilo.

IZMIŠLJENA VEST.

Praga, 23. febr. (K) Na poročila nekaterih večernih listov o atentatu na ministra za zunanje stvari dr. Beneša se objavlja, da ta poročila niso resnična.

Današnje prireditve

V Ljubljani:

Drama: »Ugrabljeni Sabinke«. R. D. Opera: »Mefistofeles«. Red B. Kino Matica: »Pomperl na smučeh«. Kino Tivoli: »Hijene sveta«. I. del. Kino Ideal: »Črne oči«.

V Mariboru:

Nar. gledališče: Premiera Schönherjeve drame »Ono«. Red A. Nočna lekarniška služba v Ljubljani. Tekoči teden: lekarna Piccoli na Dunajski cesti in Bakarič na Karlovski cesti.

Demokratski bič.

M pa — kdo drugi kot Sveti Trije Kralji na razpoložanju iz Jutrove dežele — bomo pomagali, da se ta družba, ki se je hvala Bogu zdaj dala popolnoma spoznati, odstrani daleč od — vsakega stika z državo... tako piše organ iz Jutrove dežele.

Kdo pa je ta »družba«? »Jutro od srede, četrtka in petka jo našteva: dr. Azman, dr. Bole, prof. Juvancić, dr. Grasel, dr. Souvan, dr. Pfeifer in »še cela vrsta zanimljivih imen.« Mimogrede bodi omenjeno, da je pobralo »Jutro« ta imena iz volilnega akta in vstvarilo s tem deliktno kršenje volilne tajnosti in grobo kršenje uradne tajnosti, kar Sv. Treh Kraljev seveda nič ne moti. Gorje če bi zagrešila kaj takega NRS!

Kaj pa je ta družba pravzaprav zagrešila? Predvsem seveda crimen laesae maiestatis! Ti pritlikavci se upajo opredeliti se v stranko, ki do danes ni mogla priti do zaključka, da so Sv. Trije Kralji na razpoložanju kondenzirana državniška pamet in roštanje, pred katero mora vsaka uboga slovenska, osobito pa uradniška para na kolena! Nekateri izmed te »družbe«, poslušajoči se ustavno zadržane pravice, pa si drznejo celo delovati za procvit lastne stranke! Radi tega vihti omenjena inkarnacija »pravega« demokratizma svoj bič nad ubogimi glavami; res škoda, da bo spleten ta bič še le po 18. marcu.

Treba je predvsem povdariti, da se NRS in njeni pristajali te konsekvence in »pristno demokratske« nadutosti kar prav nič ne boje! Nasprotno, je grizlje in bijte okrog sebe gospodje Kralji n. r. Bo vsaj javnost popolnoma jasno spoznala temelje vašega demokratizma, vso vašo ošabno nadutost in zavratno nasilnost, o kateri že dolgo vrabci čivkajo po deželi. NRS bo znala varovati svoje pristaje in tudi primerno ocenjevati jih navzlic preprijaznim spletakom slavnostnih intrigantov. Vodili ste primerno dolgo za nos naše uradništvo, naše trgovstvo in obrtništvo. Celi uspeh stranke so Sv. Trije Kralji n. r. in pretvarjanje narodovih cekinov v govno.

Kdor vam je zvesto služil, je občutil vse vaše prezirno omalovaževanje, če je pa le malo zmignil, jo je dobil po grbi. Gospodje pa ste pri oficijelnih in ne-

oficijelnih prilikah ošabno vihall nosove in vtepali svojim strmečim backom pojme »pravega« demokratizma.

Dr. Pfeiferju mečejo dihurji iz Jutrovega smetišča pod nos čokoladno tovarno. Je li to greh, če je vložil imenovani del svojega privatnega premoženja v novo domače podjetje? Dr. Lukanu se očita, da ustanavlja lesno družbo. Imenovani je dolgo časa in javno teoretično propagiral strnitve lesne produkcije v krepko domačo organizacijo in sicer v korist ožje domovine, pa tudi države. Meje te propagande ni prestopil. Razložil jo je pa svoj čas tudi geniju gospodarkega razuma JDS, vrhovnemu Kralju samemu in — dopadala mu je. Taktika je prozorna. Vrzi med narod besede: čokolada, lesna družba ali kaj podobnega in zasrdelo bo morda, kot se smrdelo pri besedah svinec, izvoznice itd. itd. Promatum est!

Tako ne naprej gospodje! Nehajte z natolcevanjem, zlasti pa s plašenjem pristavev NRS, saj se ga nihče ne boji! Zavedajte se, da spletate bič še le za dobo po 18. marcu, ki bo najbrže po zasluženju padel po vaših lastnih plečih, zavedajte se pa tudi, da more zavilniti bič NRS že danes!

NRS je vodila politični boj do danes strogo po principih absolutne dostojnosti, niti enega osebnega napada ni bilo čitati v njenih glasilih. V miru živi danes po večini strogo demokratsko uradništvo, v miru demokratsko orientirane banke. Naša JDS naj si ogleda danes svoje dr. Bačiče, dr. Skabernete, dr. Marne in vsa druga manjša in mala kolesca, ki s spretno resistenco ovirajo politični razvoj NRS. Nihče jim ni skrivil dosedaj še lasu. Upokojen je bil edini polbog Ribnikar, ki je postal navzlic protestu policijanih uradniških organizacij uradnik kot politik in se je moral kot politik-uradnik tud umakniti. Gospodje iz Jutrove dežele ne silite v to, da se bo morala NRS v silobranu začeti zanimati za razne vozle in vozličke, na katerih visi slinasta laždemokratska pajčevina nad lepo Slovenijo. NRS si je v svesti, da natočevana »družba« ne išče pri njej nikakih osebnih koristi. Ne bo se ji toraj treba otresati po 18. maju teh sitnih psov (kako frakarsko) pač pa se bo otresel slovenski narod nadutih laži-demokratskih zajedavk.

Dr. Vekoslavu Kukovcu!

Z Vašim podpisom je izšlo v »Taboru« (št. 36) na prvi strani in v velikih črkah: »Slovenski javnostni, ki ima značaj neke vrste manifesta slovenskemu narodu.

V tem manifestu stoji zapisano: »Radikalni zaupnik dr. Lenard je izdal, da treba mednarodnemu položaju žrtvovati severno Slovenijo, saj se je tudi Orjuni iz takih razlogov prepustilo 200.000 Slovanov.«

Kar se zapiše v tako slovesnem manifestu, mora biti tako točno premišljeno in izraženo. Take besede se morajo vzeti vse drugače, kakor pa, kar zdrkne govorniku na ljudskem shodu ali v prijateljskem krogu »preko ograje zoba«. In vendar se nahaja v tem odstavku, ki nosi na prav slovesen način Vaš cenjeni podpis, velika nerenja. Stavek, katerega sem zapisal v »Jutranjih Novostih« in na katerega se najbrže nanaša gorj naveden stavek vašega cenjenega manifesta slovenskemu narodu, se je namreč glasil: »Moramo razbremeniti severno mejo.« — »Razbremeniti severno mejo« je pa nekaj drugega, kakor »žrtvovati severno Slovenijo« — ne samo nekaj drugega, ampak nekaj popolnoma protivečnega! Ako nekega človeka razbremenimo, to je, mu odvezemo neko breme, ga s tem ne žrtvuemo, ampak še okrepimo. Ako severno mejo razbremenimo, severno Slovenije ne bomo žrtvovali, ampak bo toliko bolj zanesljivo v naši posesti. — Kar se pa tiče one primere z Orjuni, sem jo rabil na drugem mestu in v čisto drugem, v baš praviem smislu. Tam sem zapisal, da bo treba, ako hočemo doseči sporazum z našimi »slovenskimi« Nemci, priti nekje žrtve. Ako bi bil za to, da se žrtvuje »severna Slovenija«, bi ne bil pisal o sporazumu z Nemci, kajti v tem slu-

čaju je vsak sporazum nepotreben. Kar hočemo žrtvovati, s tem se ne sporazumevamo. Rekel sem samo, da, kakor smo morali priti žrtve za sporazum z zunanjimi neprijatelji, istotako moramo biti pripravljeni na žrtve tud z lastnimi sorokali. Način žrtve je seveda v enem in v drugem slučaju popolnoma različen. Nisem pa, kakor bi bilo razvidno iz vašega stavka, govoril o sporazumu z Nemci, živčim izven mej naše kraljevine, kateremu sporazumu bi bilo treba žrtvovati »severno Slovenijo«. Smisel mojega stavka je bil: Sporazum s slovenskimi Nemci bo razbremenil severno mejo in na ta način polajal našo moč na drugi fronti.

Veseloštopanji gospod doktor! Jaz sem vedno imel in imam o Vas mnenje, da ste moč poštenjak, ki je nezmerno vsake nekočnosti in nepoštenosti ter vsake laži, toliko bolj pa še laži v tako slovesnem manifestu slovenskemu narodu. Radi tega Vam izjavljam, da nikakor ne verujem, da bi bili Vi napisali dotični članek takšen, kakršen je. Ali je Vaš podpis pod manifestom ponarejen, ali je dotični stavek prenaradil tiskarski škrt, ali karkoli! Toda Vam je znano, da se dobi med Slovenci mnogo oseb, ki jako radi natočulejo in krivo sodijo, zlasti političnega nasprotnika in bilo bi vsekarj umevno, ako bi se reklo, da se je eden prvih politikov slovenskega naroda tako nerodno in debelo zlagal na tako slovesen način. Prosim Vas torej, ne v svojem imenu in ne v Vašem, ampak v imenu naše grešne javnosti, da blagovolite javno pojasniti ta za me vsekakor zagonetni slučaj.

Dr. Leop. Lenard.

Osoren voditelj zarenči nad njim: »Seveda, kar cela četa, kakor je, naj premaršira, kar z muziko, s telečjakom in tohakom... Kako romantično in čilno ob enem! A pomislite, mladi hrični prijatelji, da bi se ves narod dvignil proti nam kakor proti izdajalcem, ki smo ga prodali vlezrskim radikalcem...«

Pomirljivo ga prekine drug voditelj: »Drez pomoči smo res izgubili, mraz in glad nas umorita, ako ne drug sovražnik. Zato predlagam, da izvršimo taktičen umik in se vrnemo na staro postojanko, kjer počakamo nadaljnjih dogodkov. Čas je naš najboljši prijatelj in zaveznik.«

»Živjo narodnonapredna stranka, naša stara postojanka, nazaj, nazaj! zavriska nekdo kar iz duše večine.

Vstane mož s filozofsko resnostjo in pritrji: »Glavno je, da smo si edini v principu. Če grški filozof Heraklit je zastopal princip palinoprije, princip večnega povračanja. Ako se na svetu vse povrača, zakaj se ne bi tudi mi vrnili na staro stališče narodnonapredne stranke?«

Nato pa ogorčeno vzklizne siv veter, ki je doslej molče poslušal:

»Pravilno, rečimo se samo po principu vrnitve in častnega umika, sicer smo sramotno izgubili! Ni treba izdajstva, ni treba kapitulacije, pa tudi ne polovičarskega, nemogočega in nelskega umika strahopetnih kunkatorjev. Umaknimo se pošteno tja, od koder smo res prišli, umaknimo se v svojo staro radikalno trdnjavo, kojoj so pred 40 leti sezidali naši najboljši možje, prvi slovenski narodni radikalec Zarnik, Tavčar in Hribar. Živjo slovenska narodna radikalna stranka reditviva! Domači pridelek domače njive, domačega pluga in žulja.«

Veledramatični psihološki prizor se še ni končal, zato ni mogoče dalje poročati.

Censor.

Primorci — ali res?

V »S. N.« in v »J. N.« sem vam napisal nekaj člankov, v katerih sem obrazilo popolnoma stvarno stališče, ki bi ga moral zavzeti vsak tezo misleč Primorec v Jugoslaviji napram tukajšnjim političnim strankam. Razvijal sem povsem hladnokrvno naš »sacro egoismo«, ki nam nalaga dolžnost, da se pridružimo največji državni stranki, v kateri skušajmo doseči vse one cilje, ki prešinjajo naše potrte duše. Menim, da bolj stvarno ni mogoče govoriti. Nihče se ne more čutiti kakorkoli užaljenega in iz vsake moje vrstice domi goreča skrb za našo bodočo usodo tam preko...

Sem star bojevnik in delavec, in ne poznam dr. Reismana, ki je dejal (po »Jutru« na »manifestacijskem« shodu v Mariboru med drugim:

»Gospod G... (polno ime) nadleguje Primorce, naj podpirajo radikale, češ, da bo vlada potem odprla svoje fonde za nje, Čast Primorcem, ki so tako insinucijo brez izjeme odločno odklonili.

Ne poznam tega gospoda, nikdar še nisem nič slišal o njegovih delih za narod v obče, ne za naše Primorce posebej, in čudim se, da hoče nakrat on štiti naše Primorce nasproti »insinucijam«. Kje je bil dr. Reisman takrat, ko so demokratski ministri in njih podporniki kruto stiskali ravno naše Primorce pri policiji in carinarnici v Mariboru ter jih mnogo iztisnili »na polje«? — Dr. Reismanu odrekam pravico, da hoče danes govoriti v imenu Primorcev, in ako se nekateri naši Primorci strinjajo z njim, potem moram te zapeljane rojake nujno prositi v imenu naše svete stvari tam preko, da se ne prenačijo v svoji končni sodbi in odločitvi. Sestanimo se, pogledimo si z oči v oči in v svoj pošteni in odkritosrčni primorski obraz, pogovorimo se, obrazložimo vsak svoje misli »za« in »proti«, na to pa se odločimo ali — opredelimo, kakor zdaj pravijo.

Sicer pa vem, da ni res, kar je širokoustno besednjak dr. Reisman v svoji strankarski furiji, za katero naj bi zopet in zopet šli po kostanj v žrjavico ravno naši Primorci. Vem namreč, da so z mano enakega mišljenja vsi moji ožji rojaki, s katerimi sem doslej govoril. Edini prof. R-č je odločno ostal pri svojem zagreškem kongresu, dasi je ta postal za sedaj popolnoma brezploden, alt zelo se moti ta gospod, ako meni, da bo koristil kongresovski politiki na tak način, da pošten in odkritosrčen primorski razgovor položi v usta dr. Reismanu na tako zvrtanski način: »Odlične delavce Jugoslovske Matice se je skušalo prepričati, da je popolnoma naravno, če si radikali kupijo par tisoč nemških glasov s prodajo (!) Narodnega gledališča, kjer naj bi se menjavala slovenska in nemška preastava.« — Moje glavno delovanje, ki sem si ga prostovoljno naložil za zadnja leta svojega življenja, je ravno delo po programu Jugomatice. In zelo uspešno je moje delo, dasi ogromno in naravnost velikopotezno. Ni to nikako

besednjačenje, po vzgledu današnjih manifestantov, marveč tu so dejstva in krasni uspehi. Zato mi prav nič ne imponujejo Reismanovi odlični delavci. Tudi hvaležno odklanjamo vsako lekciijo o tem, kaj je v soglasju z narodovo častjo, ki sem jo znal desetletja prav radikalno varovati. Primorcem pa nujno svetujem, da ne gredo na lim najnovejšim prerokom, ki koncem konca niso nič drugega nego Pribičevićev priganjači, s katerimi imamo ravno mi Primorci poravnati težke račune iz dobe, ko je bil v Jugoslaviji prvi policijski minister. Tudi kar se tiče Nemcev in nevarnosti od te strani, imam svoje posebne nazore, do katerih sem prišel po treznem poznanju in uvaževanju tega vprašanja samega na sebi z ozirom na državni in naš narodni interes, posebno pa z ozirom na ogromni interes naših narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski. Jaz tu javno proglašam vse najnovejšo hujskarje proti Nemcem za naroden zločin v škodo naših manjšin. Gorje nam Primorcem, Korošcem in Hrvatom v Gradišču, ako nam bodo z enakim denarijem plačevali tam preko! Zgledi, ki jih pridiguje dr. Reisman in njegovi kratkovidni somišljeniki, so naravnost peklena spletki proti nam Primorcem in naši manjšini v Avstriji. O taktiki nasproti Nemcem sem že precej govoril in bom še. Kar hočejo izvajati mariborski demokrati in »Orjuna« v tej službi, nam nemški odpor je utrdil in podaljša za desetletja, — a utegne silno poostriti boj za naš obstanek v Italiji in Avstriji. O tem moramo priti na čisto ter se lojalno porazgovoriti. Jaz mnogo vem, veliko več nego se utegne sanjati marsikomu, ki meni, da je zdaj nakrat velik narodni delavec, pa z vsako besedo le škoduje narodu in državi. Na mirovnem kongresu v Monakovem in Genovi je bilo dosti govora ravno o takih norostih, kakršne vprižarjajo zdaj Pribičevićev priganjači v Mariboru in drugod, in s tem so prezirljivo omalovažili vse naše pritožbe proti postopanju z našim narodom v Italiji in Avstriji. Tudi prihodnje dni v Bruslju utegnejo naši delegatje doživeti enako presenečenje in morda bodo ravno dogodki v Celju in Mariboru tisti, ki nas usodopoldno udarijo po največji naši narodni rani. Za danes le še to-le:

Že večkrat sem prosil, da me javno ne imenujejo s polnim imenom. V to imam za zdaj še tako tehtne razloge, da bi bil pač zaslužil vsaj tolikega obzira. Ako bom jaz imel veliko škodo, jo bo imel tudi naš narod posredno in neposredno. Pa ne, niti tolikega obzira nisem zaslužil po 40 letih intenzivnega narodnega in kulturnega dela. Ker mi pa žilica ne da miru, da moram posegati v to politično vrvenje, še predno sem definitivno likvidiral svoje posle tam preko, le udrihajfe po mojem delu, odgovarjajte na moje članke morda sile ira et studio, kakor delam jaz, a — ime nima tu mesta! — Svoje rojake pa prosim, da počakajo in se odločijo, ko se mi sami med seboj docela stvarno razgovorimo! — A. G.

Politične novosti.

NAŠA KRALJEVINA.

— Beogradski komentar k obisku kancelarja dr. Seipla. »Trgovinski Glasnik«, glasilo beogradskih gospodarskih krogov, objavlja obširen uvodnik, v katerem pozdravlja obisk avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipla. List povdarja, da je naša država sicer pripravljena, stopiti s sedeno republiko v najboljšo gospodarsko-politično odnošaje, da pa mora v Avstriji izginiti vsaka najmanjša sled one nadutosti, onega poljovanja, češ, da spadamo v sfero njenih interesov. Izginiti mora tudi najmanjša pretenzija glede obnove kakršnekoli gospodarsko-politične formacije v srednjem Podunavju, ki naj bi v tej ali oni obliki vključila tudi našo državo. Z našo stranko pa mora ravno tako izginiti ono neznanje, ki ga je med nami stalno vzdrževala nekdanja dunajska vlada. Iz tega razloga je bilo nekoliko neprijetno, da se je Seipel radi vzpostavitve trgovinskih odnošajev z našo državo obrnil od Društva narodov. Za dosego dobrih odnošajev z današnjo Avstrijo ni bilo potrebno izvažati nobenega pritiska, ker smo bili zato vedno pripravljivi. Obisk g. Seipla pa je vsekakor razveseliljav pojav, saj nam proži možnost, da se razvijejo odnošaji med obema državama v čim ugodnejši smeri.

ČEŠKOSLOVAŠKA.

— Potovanje ministrskega predsednika češkoslovske republike. Ministrski predsednik češkoslovske republike Ant. Švehla je dne 20. t. m. odpotoval v Italijo. Cilj njegovega potovanja je Palermo v Siciliji. Ko je doznal za Rašinoovo smrt, je hotel svoje potovanje odgoditi, ali zdravniki so mu to odsvetovali.

— Kakšni ljudje načelujejo danes v čeških občinah. Ni še dolgo tega, kar smo čitali v čeških časopisih, kako je občina Hudica pri Beroumu zatajila svojega rojaka. Žal, da ni ostal ta slavni čin hudističnih občinskih mož osamljen. Listi namreč poročajo z ogorčenjem, da so se v rojstnem kraju slavnega češkega pisatelja Heyduka v Rihmburgu posvetovali občinski očete na prigovarjanje županovo, kako bi poslali deputacijo na pesnikov pogreb. Ali nekateri mestni očete so se o umrlem pesniku takih iznebili, da je župan rajši sejo takoj končal. In odpeljal se je sam s svojim namestnikom na pogreb. Zlostnost!

POLJSKA.

— Poljsko-italijanska pogodba. Kakor doznavamo iz Rima, jamči nedavno med Poljsko in Italijo sklenjena pogodba slednji posebne prednosti. Pogodba je veljavna obojestransko tri leta in se po preteku te dobe zopet obnavlja. Baje je s tem dobila Italija precejšnji vpliv na petrolejsko industrijo v Galiciji.

NEMČIJA.

— Izjava nemškega kancelarja. Kancelar dr. Cuno je izjavil napram zastopniku lista »Pester Lloyd« sledeče: Cilj francoske in belgijske politike je meja ob Renu in popolna združenje nemške države. O tem ni današnji Evropski nobenega dvoma več. Za preden se ne skrivale gospodarsko-politične aspiracije francoske veleindustrije, Nemčije nezdružljivo, ne more in ne sme nobena nemška vlada v to privoliti. Nemčija se bo z vsemi sredstvi borila proti francosko-belgijski napadu kot svobodna in neodvisna država. Nemški narod se opira na svoje pravo in je uverjen, da zmaga ne bo izostala. Te zmage — je zaključil dr. Cuno — pa si Nemčija ne more tolačiti tako, kakor da ji potem ne bi bilo treba sodelovati pri obnovi, ali da bi se odtegnila pravilnim in zanesljivim obveznostim.

ZEDINJENE DRŽAVE.

— Amerika se vrača k alkoholu. Zakonodajna skupščina države New York je z 78 proti 64 glasovi izglasovala predlog, po katerem se kongres naproša, da spremeni zakon o prepovedi alkoholnih pijač in dovoli konsum vina in piva.

— Demonstriranje ameriških vojnih ladij. Predsednik Harding je zahteval v kongresu izredni kredit v znesku 20.950.000 dolarjev, ki naj se uporabi za demonstriranje ameriške vojne mornarice, kakor predvideva program washingtonske konferenca.

Poincarejev odgovor švedskim škofom.

Kakor znano, so poslali švedski škofje g. Poincareju spomenico, v kateri ga prosijo, naj napravi francoska vlada konec nesmiselnih ruhrski akcij, ki ogrožuje svetovni mir.

G. Poincare jim je odgovoril sledeče: »Francija je bila l. 1914 napadena, ne da bi bila provocirala vojno, čeprav se je trudila v vsakem pogledu za ohranitev miru. Za časa mirovnih pogajanj so zavezniki dokumentirali svojo humaniteto in zmernost s tem, da so se odpovedali vrnitvi vojnih stroškov. Odpovedati pa se niso mogli (brez očitne kršitve moralnih zapovedi) povračila za škodo, ki jo je povzročil napadalec namenoma. Akoravno je danes vsak dvom o odgovornosti Nemčije izključen, so se po premirju vsi nemški kabineti odtegovali svojim obveznostim. Zdi se, da se jim mudi k uničenju lastne posesti. Politika današnje Nemčije je razsipovalna, ker ubija lastno valuto, ne da bi se brigala za trpljenje, ki ga na ta način zvrča — par posameznikom na ljubo — nad široke sloje ljudstva.

Belgija in Francija sta bili vsled pomankanja dobre volje Nemčije prisiljeni, zateči se k — sankcijam. Prepričani, da prideta do svojih pravic in da se gibljeta v mejah prava, se Franciji in Belgiji ne čutite prizadeti po podtikanju, češ, da ju gonijo čustvi sovraštva in sile. Obe zaveznici si hočeta priboriti svoje pravice zmernm potom, ne da bi se pri tem posluževali brutalnih sredstev, zlasti pa ne mislita s silo nastopati proti nemškemu ljudstvu in delavstvu, ki je bilo zapeljano od slabih nemških državnikov. Francija si iskreno želi onega dne, ko bo mogla odpustiti zločin, ki ga je storila. Nemčija tja, ko je poklicala furije strašne vojne nad Evropo. Francija ve, da je prvi pogoj za odpustitve ta, da se zločinec skesa in da spremeni svoje obnašanje. Zato veruje Francija, da so modri nasveti švedskih škofov kakor nalašč ustvarjeni, da omehčajo srca vodilnih državnikov nemškega naroda. Upajmo — je zaključil g. Poincare — da nas bodo ti nasveti približali dnevu, ko bo odpustitve mogoče.

Tekoči računi.

Pogumno priznanje.

Bivši minister in poslanec dr. Vekoslav Kukovec je napisal za večeršnje »Jutro« uvodnik, v katerem je pogumno priznal dejstvo, da so »Orjunci« teroristična četa. Dr. Kukovec jo sicer imenuje le »četo«, demokratskih strankarskih veljakov. Nočni in strokovnjaški napad na tiskarsko podjetje imenuje »pogreško«, napadalec pa »neodgovorno četo«, katere slovenski demokrati ne bodo nikdar zapustili! — To si je treba zapomniti. In še nekaj! Demokrati kaj radi tajijo, da niso v zvezi z nacionalistično organizacijo. Deloma imajo prav, kajti posamezni člani in tudi cele skupine v »Orjuni« organiziranih nacionalistov so proti Pribičevićevi komandi, kateri se pokorijo nacionalistični voditelji, ker so gmotno popolnoma odvisni od demokratskih fondov. V »Orjuni« sami — in to ne samo v naših kralih — pa je vedno večji odpor proti izrabljanju nacionalističnih idealov s strani psevdodemokratskega strankarstva.

SPOPADI V MADŽARSKI NARODNI SKUPŠČINI.

Budimpešta, 22. febr. (K) (Madžarski korespondenčni urad). Na današnji seji narodne skupščine je apeliral predsednik pred prehodom na dnevni red na člane skupščine naj se obvarujejo pred podivjanostjo parlamentarne gona. Osebnne invective rodilo dogodka, kakor so se odigravali v kuluarjih zbornice. Bolj kot kedaj poprej potrebuje narod v svojem težavnem položaju nezmanjšan ugled parlamenta. (Odobranje na desnici.) Pri razpravi o neki osebni zadevi med poslancema Peldlom (soc.) in Czirkayem (nadstr.) je kljub temu prišlo do zopetnih spopadov.

Zakaj bom glasoval za Narodno radikalno stranko?

1. Zato, ker je Narodna radikalna stranka bila vedno proti cepitvi naše ujedinjene države.

2. Zato, ker je mednarodni politični položaj naše kraljevine pod njenim vodstvom od dne do dne vedno boljši.

3. Zato, ker NRS skrbi za blagostanje vseh slojev.

4. Zato, ker je finančna politika NRS vedno stremela za pomanjšanjem cirkulacije bankovcev, povečanjem izvoza in zmanjšanjem uvoza.

5. Zato, ker so radikali vedno podpirali politiko narodne industrije, dobro vedo, da se edino na ta način lahko zmanjša uvoz.

6. Zato, ker je NRS največja in napolnnejša stranka v naši kraljevini.

7. Zato, ker je njen voditelj g. Nikola Pašić priznan svetovni politik, ne samo v naši domovini, temveč tudi daleč po svetu.

8. Zato, ker je ona za metodično organizirano delo. NRS je s svojimi izkušninami voditelji izkazala sposobnost in smisel v vsakem pogledu: kulturnem, gospodarskem in političnem.

9. Zato, ker NRS zasleduje vso rovarjenje proti ujedini domovini, tako na znotraj, kakor tudi na zunan.

10. Zato, ker je NRS edina stranka, katere program vodi k jasni, določeni in praktični politiki, karistat za sedanja doba.

Glose.

Radikalni naprednjaki, napreji!

Prijatelj iz uradniških krogov piše: Zanimiv psihološki prizor se odigrava pred nami. Zdi se mi, kakor da je del slovenske napredne armade zablodil v samotnem gorovju in izgubil vse zveze z ostalimi naprednimi enicami. Vojaki so porabili proviant in municijo ter začeli godrnjati proti voditeljem: »Ali naj raztrgamo in lačni sramotno poginemo v tej puščavi? Hojho!

Tedaj vikne iz daljave odgovor: »Tukaj smo, vaši bratje Hrvatje. Pridite k nam, da vam pomoremo.« In na obzorju zasveti rešino znamenje — mavrica hrvatske »Zajednice«. Upali pogum oživl in izmučena četa pospeši utrjeni korak. Ali komaj se priplazi na prvo brdo, že izgine v nič slepeča mavrica in bratski glasovi pomoči utihnejo.

Junaške čete se poloti iznova obup, nezadovolnost bukne v očiten upor. Pozno v noč sede mrki voditelji ob plamenu taborišča in se posvetojujejo, kako bi rešili sebi čast in volakom življenje? Vojaki sami naj odločijo svojo usodo. Slišijo se različna mnenja in hitro nastanejo prepričaje se skupine. Mlad, idealen vojak predlaga:

»Sami smo izgubljeni sami se ne moremo več boriti, klerikalnemu sovražniku pa se tudi ne udamo. Iščimo prijatelja in zaveznika, ki nam res lahko pomaga.

Največ sveta otrokom sliši Slave! Tja bomo našli pot, kjer nje sinovi si prošči voljo vero in postavave.

Krenimo najug, kjer se oče Dunav in mati Sava držita za roke in nas čakata, tja na jug v svobodno Sumadijo...

Dnevne novosti.

— Naše študente opozarjamo na jutrišnje priloge "Jutranjih Nov.", ki bi vsebovale zelo zanimive članke in izbrano kulturno-eposlovno gradivo. Predvsem opozarjamo na članek »O Ameriki, vladarici peterih kontinentov«, iz katerega je razvidno, da se bje med Evropo in Ameriko odločil boj za bodoči obstanek. — Nadalje opozarjamo na bogato kulturno rubriko in na priljubljene »Zanimivosti«.

— Vsi oni, ki so se naročili na naš dnevnik in še niso poravnali naročnine, naj blagovolijo nemudoma vplašati naročnino, ako želijo prejemati »Jutranje Novosti« redno in brez zaprek.

— Glavni volilni odbor NRS za mariborsko oblast in srezka odbora za levi in desni breg imajo skupno seje v Mariboru, Vrazova ulica 3, III. — Somsiljeniki in prijatelji stranke naj se v vseh zadevah obrnejo ustmeno ali pisмено na ta naslov. Tam se sprejemajo tudi prijave za vstop v stranko.

— Proga Ljutomer—Ormož. Iz Beograda poročajo, da se namerava že trasi-rana proga Ljutomer—Ormož spremeniti v toliko, da bo železniška proga dejansko odgovarjala željam prebivalstva, ker kakor znano, je dosedanja trasa plod demokratskih aspiracij. Ta proga naj bi bila pomagala znanemu demokratskemu kandidatu Lovro Petrovarju do mandata. Deputacija članov mariborskega odbora Narodno radikalne stranke je tozadevno tudi informirala prometnega ministra. Tako se uresniči želja ljudstva, ki je že dolgo čakalo na to iz-premembo.

— Odlikovanje človekoljubnega rešitelja treh otrok. Ni. Vel. kralj je blagovolil odlikovati z zlato medaljo za gradnjaške za-sluge g. Vinka Glatza, veleposelnikovega sina iz Krčevine pri Ptuj, ki je dne 15. ja-nuarja t. l. v lastno smrtno nevarnostjo rešil tri sanjkajoče dečke v Krčevini izpod ledenih rlinh, v katerega so se pri sanjkanju vdrli. S tem človekoljubnim in poštvalnim činom, s katerim so se bavili, tudi listi in javnost, je g. Glatz rešil dečke gotove smrti.

— Novi kazenski zagovorniki. Višje de-želno sodišče je sprejelo v imenik kazenskih zagovornikov dr. Ivana Lulika, od-vetniškega kandidata v Ljubljani; dr. Ivana Silbarja, odvetskega kandidata v Ma-riboru, in dr. Dominika Drnovška, od-vetniškega kandidata v Slovenski Bistrici.

— Izpremembe v upravnih službi. Kon-ceptni praktičanti dr. Amos Šral pri okr. glavarstvu v Konjicah, Leopold Elitz pri okr. glavarstvu v Slovenjgradcu, dr. Dra-gotin Skrinjar in Jakob Počkar pri okr. gla-varstvu v Celju, Egon Bayer pri pokrajinski upravi v Ljubljani, dr. Josip Orožnik pri okr. glavarstvu v Novem mestu, Heribert Svetel pri pokrajinski upravi v Ljubljani so imenovani za provizorne vladne koncipiste na dosedanjih službenih mestih.

— Premješčenje. Politiški svetnik dr. Ivan Senekovič je iz službenih ozrokov premeščen od okrajnega glavarstva v Celju k politični direkciji v Ljubljani. Iz Celja v Ljubljano je premeščen tudi politični pri-stav Josip Stadler. Politiški kancliser Ciril Brevec je premeščen od politične direk-cije v Ljubljani k okrajnemu glavarstvu v Celju.

— Osebnostna vest. Kakor nam poročajo iz Maribora, sta izstopila iz Jugoslovanske demokratske stranke g. fin. svetnik Avgust Sedlar in uradničarskega urada g. dr. Jakob Stefančič. List za listom...

— Resničoljubnost demokratskega »Ju-tras«. Okrožni agrarni poverjenik dr. Vilko Pfeiffer v Mariboru je poslal z ozirom na izlagane vesti v »Jutru« (št. 43) popravek, ki ga za resničoljubno »Jutro« ni hotelo prebrati. Da vidi naša javnost, kakšnih me-tod se poslužujejo demokraci v vol. boju, pri-občujemo omenjeni popravek, ki se glasi: Ni res, da sem dal gospodinu inž. Alberta Ve-dernjaka poklicati in ni res, da sem ji javil, da sem dobil iz Beograda brzojavico, s ka-tero naj bi bil inž. Vedernjak odpuščen iz službe, res pa je, da sem šel sam k omeje-ni ženi ter ji izročil proti potrdilu iz usmi-ljenja 400 K, ker mi je bilo sporočeno po njej, da je v skrajni bedi, in res je, da sem ji povedal, da bo suspendiran inž. Vedernjak po službenih predpisih od služ-be. Ni res nadalje, da sem rekel, da mora inž. Vedernjak takoj iskati drugo stanova-nje, res pa je, da sem ženi rekel, da mora ona iz kuhinje, k je sestaven del prostorov okrožnega agrarnega urada in rabi urad ta prostor zase. Ni res, da sem to ženo nago-varjal, naj bi pregovorila inž. Vedernjaka, da prizna krivdo in zlasti to, da prizna, da je on vodil vse napad na Cirilovo tiskarno, ter da bo dobil 3—4 mesce zapora, da ga po tem kralj pomilosti, res pa je, da sem obupani ženi povedal, da je glasom časopisnih vesti zadeva napada na Cirilovo tiskarno že izdana in da je on, ki svetuje še sedaj Vedernjaku zankanje krivde, lump in da bo zanj olajšana okoliščina če nemudoma prizna resnico. Ni slednjič res, da bi jaz kedaj Vedernjaka vabil v radikalno stran-ko, da bi postal glavni tajnik s 400 K dne-vne plače in da je to Vedernjak odklonil, res pa je, da sem 4 dni predno je bil Vedernjak aretiran z ozirom na njegove obupne gmo-tne razmere istemu ponudil proti plačilu za-sestavo nekaterih zgolj pisarniških del za-sestavo volilne liste NRS, in res je, da je to ponudbo Vedernjak z veseljem sprejel in da aretacije večino dela sestavljala lista NRS tudi izvršil. Z odklonil spoštovanjem dr. Vilko Pfeiffer l. r., okrožni agrarni poverje-nik. Maribor, dne 21. februarja 1923.

— Iz živnozdravniške službe. Za defi-nitivnega upravnika državne žrebarne na Selu pri Ljubljani je imenovan aradni ži-vnozdravnik Ignacij Šlajpah. — V državno službo je sprejet absolvirani veterinar Zvonko Zemljčič in je imenovan za provi-zornega uradnega živnozdravnika pri okr. glavarstvu v Murski Soboti.

— Novi univerzitetni profesorji. Profe-sorski zbor beograjske univerze je izvolil sledeče nove profesorje: dr. Jovana Dado-niča za rednega profesorja zgodovine sred-njega veka, in arhitekta Svetozarja Jovano-viča za izrednega profesorja stavb. stroke.

— Materijalne težkoče beograjske uni-verze so prisilile univerzitetno upravo, da se je obrnila na finančnega ministra s proš-jo za povzvišanje proračuna za letošnje leto. Uprava pravi, da je pod sedanjimi pogoji vsako delo nemogoče.

— Kreditni ministrstva prosveta. Mini-ster prosvete je zahteval od finančnega ministra, da mu da na razpolago 1.100.000 Din za izplačanje blagodejnih gojenecem učiteljske in pedagoški odelkov, 350.000 Din za honorarje profesorjem učiteljske za čezne in 35.000 Din za profesorje učiteljske v Dalmaciji in za izplačanje honorarjev ur-

ker so te vsote primanjkovala v letošnjem državnem proračunu.

— † Grga Tuškan. V Sisku je umrl dne 22. t. m. stari prvoborilec za narodne pra-vice dr. Grga Tuškan. Pokojnik je bil pod-proslulim režimom grofa Khuena tako pre-ganjan, da so mu odvzeli doktorat in od-vetništvo. Širil je neustrašeno narodne ideale ter se energično boril za pravice naroda. L. 1883. je bil izvoljen kot poslanec na pro-gramu stranke prava. L. 1906. je bil izvol-jen kot kandidat hrvatsko-srbske koalici-je. Sodeloval je pri sestavljanju velevalne re-ške resolucije. Od l. 1910. do 1913. je bil član sabora, po prevratu pa član Narodne-ga Vijeća. Njegovo truplo prepeljajo v Za-greb, kjer bo pokopano pod arkadami na Mirogoju.

— Spomenik našim vojakom na Ho-landskem. Naš častni konzul v Rotterdamu je obvestil vlado, da so tamošnji naši dr-žavljanji sklenili postaviti spomenik vsem na Holandskem umrlim vojakom. Obenem je g. Vilkine zaprosil vlado, da bi tudi ona k zgraditvi tega spomenika nekaj prispe-vala.

— Izpiti drugorodnih učiteljev. V Vr-šču polazajo izpite iz nacionalnih predme-tov kandidati nemške, madžarske in rumun-ske narodnosti. Baje pa po štirih letih po-stanka naše države škandalozno odgovor-ja. Listi se nad tem zgražajo in pravijo, da bi se med tem časom naš kmet naučil že kitajščine. Njihovo znanje pripljuje in-dolenci napram našemu jeziku, ki ga še ve-dno mrzijo in pričakujejo kakke geografske spremembe.

— Za Juriste. Juristi, ki žele pred veli-konočnimi prazniki polagati rigoroze na za-grebški univerzi, se morajo prijaviti najkas-neje do 10. marca. Na poznejše prijave se bo oziralo samo toliko, v kolikor bo raz-položiteljnih rokov.

— Železniški prevoz ponesrečencev. Ministrstvo sabaščaja je odredilo, da se težko poškodovane osebe lahko prevažajo v službenem vozu. V njem se poleg njih lahko vozi tudi potrebno število spremlje-valcev. Poškodovanci in spremljevalci pla-čajo karte za najnižji razred dotičnega vlaka.

— Za evakuirane dele Dalmacije. Split-ski Savez poljedelskih zadrug je naprosil vlado za potrebne korake, da se izpraz-njeni kralji preskribjo z dovoljno količino živil. Ukrenilo se bo tudi vse potrebno, da se tudi denar kmalu po izpraznitvi zamenja.

— Šola za cerkveno glasbo. Generalna skupščina društva samostanskih bratov, ki se je vršila te dni v Beogradu, je sklenila ustanoviti šolo za cerkveno glasbo.

— Razpis služb. Pri ravnatelstvu sploš-ne bolnišnice v Ljubljani se razpisani me-di asistentov kirurškega in dermatološkega oddelka. — V Senčurju pri Kranju je razpisano mesto poštnega odpravnika. Prošnje naj se vložijo v teku 14 dni.

— Pomanjkanje novinarskega papirja. Po poročilih iz Splita vlada tam pomanjka-nje novinarskega papirja, vsled česar bodo časopisi prisiljeni izhajati v manjšem for-matu.

— Kmetijska tečaja. Na kmetijski šoli na Grmu sta se vršila pred kratkem dva trodnevna tečaja za kmetovalce in sicer sadrski tečaj in tečaj za pridelovanje in umno uporabo krme. Za oboja tečaja je vla-dalo živahno zanimanje in je bil zlasti drug tečaj vključ hudi zimi prav dobro obiskan. Posebno častno je bila na tečaju zastopana ljubljanska okolica in Gorenjska sploh, pa tudi Notranjska, med tem ko je bilo iz Do-lenjske le malo udeležnikov, iz novomeške-ga in krškega glavarstva po eden, iz Belo-kraljeve pa ni bilo nobenega. Kakor je zani-manje za kmetijski pouk od strani Goren-jcev vse hvale vreden, tako je žalostno, da se zanj Dolenjec tako malo brigajo, dati imajo za obiskovanje strokovnih tečajev na grmški šoli najboljšo priliko. Kdor ne na-preduje s časom, ta mora gospodarsko pro-pasti! To naj bi si zapomnili vsi mladeži! Sploh bi bilo pri nas potrebno več gos-podarskega in izobraževalnega in manj po-litičnega delovanja, več zadrug in gospodar-skih društev in manj volilnih skrinjic. Ude-leženci so bili s tečajem vsestransko zado-voljni in so izražali željo po drugih podob-nih tečajih, zlasti so želeli živnozdravni-ki živnozdravski tečaj. Po možnosti so bo tej želji ustreglo, če ne to, pa sigurno prihod-njo zimo.

— Celjska porota. Dvorni sodni svetnik in predsednik okrožnega sodišča v Celju dr. Josip Kotnik je imenovan za predsednika porotnega sodišča pri prvem porotnem se-sedanju v Celju. Njegova namestnika sta višja deželna sodna svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Ivan Premšnik ter deželni sodni svetnik Valentin Levnič.

— Zračni promet med Beogradom—Zagrebom—Sarajevom in Cetinjem. Ministrstvo pošte in brzojava se bavi z vprašanjem ureditve poštnega prometa potom zrako-plova med omenjenimi mesti. Zrakoplova se bodo lahko poslužili tudi potniki. Vožnja iz Beograda v Sarajevo bo trajala 2 in pol ur, iz Sarajeva do Cetinja pa 3 ure. Potovalni stroški bodo prilično isti, kot pri stmpion-ekspresu.

— Radi akademskih tak. Ob priliki aka-demске skupščine v Zagrebu je prestopil akademska tla neki političski agent. Temu se je protivil filozof Anton Ciliga, urednik »Radničke Stampe«, ki je dal vzpodbudo, da je bil agent odstranjen. To je dalo povod, da je bil Ciliga aretiran. Akademski omla-dina se je temu uprla in poslala na vlado svojo deputacijo, da proti temu protestira.

— Mariborske vesti. Prijatelje nočne teme je policija vlovila v osebah nekega Frana Jakla, delavca pri Odtzu in nekega trgovskega pomočnika pri tvrdki Tišler v Aleksandrovi ulici. Oba sta v druž-bi z nekaterimi drugimi tovariši razbila svetilke v Koroščevi in Vilharjevi ulici. Ker so bile tudi pred kratkem razbite svetilke, nato pa izvršena dva ropa, bo uvedena pre-tekava dognala, ali nista ta dva pomočnjaka v kaki zvezi z omenjenimi zločini. — 8. 27. t. m. ob pol 8. uri zvečer sklicuje tra-govski gremij važno zborova-nje trgovcev, obrtnikov in industri-alcov. Na zborovanju nastopi kot glavni poročevalec tajnik trgovske in obrtne zbor-nice v Ljubljani g. Mohorič. Na dnevnem redu je poročilo o stališčih gospodarskih krogov glede zakupa oziroma prodajanja železnice, pravilnik o delovnem času, zakon o pobijanju draginje in odpomoči proti pomanjkanju gotovine. — Ljudski o-der ki se je pričel jako lepo razvijati in pri-reja s hvalevredno poštvalnostjo dobre pre-dstave v Narodnem domu, se bori s finan-čnimi težkočami, ki mu onemogočajo kur-jenje dvorane ter s tem tudi predstave. Do-bro bi bilo, ako bi se našli mladi instituciji naklonjene osebe, ki bi ji priskušile na po-moč in s tem posejale kulturno delo, ki

ga vrši ljud. oder. — Včeraj je bil zaradi grizljivosti v magdalenskem predmestju ustreljen pes. Ker se je pri sečiranju ugotovilo, da je bil pes stekel, se vabijo vse osebe, ki so bile morda ugriznjeni, da se nemudoma javijo mestnemu fizikatu.

— Razne nezgode. Anžič Franc, meha-nički vajenec v artiljerijski delavnici je z nekim strojem tako neprevidno ravnal, da se je snelo od stroja kolo ter mu padlo na levo nogo. — Cotman Janez, ključavničarski vajenec v tovarni na Perovem si je pri de-lu poškodoval levo oko. — Starin Rok iz Ihana je pomagal posestniku Tereziji Kimovec na Selu pri hišem delu. Ko je šel v skedenj po orodje, se je preveč približal psu, ki ga je popadel ter ga ugriznil v levo roko in desno lice. — Lotrič Janez, gozdni delavec pri Francetu Hahnrlharju v Skofli Lokli je vozil hlode. Na zmznjenih tleh se mu je spodrsnilo, tako da je padel in si pri tem padcu zlomil levo nogo. Ponesrečenci se nahajajo v ljubljanski bolnišnici. — Jere-tina Ivanka, petletna hči posestnika iz Ra-folč, se je pri igri z žico smila v levo oko. — Mali Angela, delavka v tovarni na Pe-rovem, si je pri delu poškodovala levo oko. — Kranjec Mariji, delavki v tovarni »Ves-na«, je pri brušenju železa padel košček že-leza v desno oko. — Pipan Andrej, dninar iz Zgor. Pirnič, je vozil tramovje za stavbo neke hiše. Pri razkladanju ga je tram udaril po glavi. — Schmidt Anton, monter v pivovarni »Union«, je polnil benzinovo sve-tilko. Pri tej priliki je svetilka eksplodirala in Schmidt je zadobil opeklino po prsni in po rokah. — Vse poškodovance so oddali v ljubljansko bolnišnico.

— Lisce pri Celju. Stanovalci iz Lisc morajo gaziti sneg do kolen, otroci v takem ne morejo hoditi v šolo in vendar se pri-stojna občina ne zmeni, da bi napravila s snežnim plugom pot.

— Aretiran komunist Marinković. V pondeljek je bil v Beogradu zaprt geometer Milan Marinković v trenutku, ko je pri fi-lijalni Wiener Bank-Vereine dvignil 49.800 Din, ki mu jih je poslal z Dunaja komunisti-čni agitator Ilija Milkić. Preiskava je do-gnala, da je prejel Marinković pred mes-cem dni 41.000 in pred 13 dnevi nadaljnih 30.000 Din. Marinković izjavlja, da mu je prvi dve vsoti poslal Milkić iz Švice, tretjo pa je dobil za nakup živine. Dobilek bi si z Milkićem razdelila. Poltija pa je mnenja, da je denar namenjen za financiranje komunistične stranke. Marinković je predan sodišču, ki bo zadevo preiskalo.

— Zastrupljenja v Beogradu. Listi po-ročajo o številnih zastrupljenjih, ki se do-gajajo v poslednjem času v samomorilnih namelih. Tako se je hotela zastrupiti neka mlada ženska radi večnih družinskih pre-pirov. Te dni pa so našli nezvestost 20letno Rokssando Živkovičev. Rokssanda se je pred dvema leti poročila z nekim strojnomo državnem tiskarju. Toda zakon ni bil srečen in po tem času sta se ločila. Njen oče je lo-čitvi nasprotoval in ni hotel tudi dopustiti, da bi se hčerka z nekim čevljarjem nanovo poročila. Očetovo nasprotovanje pa jo je dovedlo do samomorilnega poskusa.

— Zopetna dolarska tatvina. V Subotici je bil aretiran poštni uradnik Gojko Gla-vački, ki je kradel dolarje iz ameriških pi-sem. Pri preiskavi so našli pri Glavačke-mu 60 dolarjev, sam pa je priznal, da je na ta način ponesveril 20.000 Din.

— Čevlje kupujte od domačih tovarn-terdke Peter Kozina & Co., z znaniko Po-ko, ker so isti priznani najboljši in naice-njši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Iz društvenega življenja.

— Predavanje o Bosni in Hercegovini v društvu »Sočas«. Opozarjamo na predava-nje društva »Sočas«, ki se vrši nocoj 24. t. m. v salonu »Pri Levu«. Predava s pomočjo skopičinskih slik v tem oziru vsem dobro znani molster, gospod Karel Mahkota o te-mi: »Potovanje po Bosni in Hercegovini«. — Člani, prijatelji in drugo cenjeno občis-tvo naj ne zamudi prilike, da si vsaj na ta način ogleda te lepe naše jugoslovanske kraje. — Začetek ob poldevetih. Vstop prost.

— Akademiki montanisti, slušatelji IV. letnika iz Ljubljane, se zahvaljujejo za na-klenjenost in sodelovanje cenjenemu dam-skemu komiteju, predvsem obema pokrovit-eljicama g. dr. Rajhovi in g. Haufovi ter vsem obiskovalcem moralno in gmojno le-po uspešega zabavnega večera, ki se je vršil 20. febr. t. l. v Kočevju. — Prirediteljni odbor.

Sokolski vestnik.

s Sokolski dom v Bečkerku. Sokolsko društvo v Bečkerku je kupilo neko hišo, ki jo bo preuredilo za telovadnico in druge društvene prostore. Preureditvene stroške bodo krili dohodki iz telovadnih nastopov in gledaliških predstav, kakor tudi javne zbirke.

Sedemdesetletnica Jos. Holecčka.

V torek 27. t. m. proslavi češkoslo-vaški svet sedemdesetletnico staroste češkoslovaških novinarjev, književnika in predsednika Zveze češkoslovaških novinarjev Josipa Holecčka.

Jubilant je bil rojen 27. febr. 1853 v Stojicah pri Vodnjaku na Češkem. Po končanih univerzitetnih študijah je bil nekaj let vzgojitelj v hiši očeta dr. St. Miletiča, bivšega intendant zagrebske-ga gledališča in pisatelja. Mnogo je po-toval po slovanskem jugu. Bil je v Bol-garski, v Hercegovini, Črnigori itd. Iz-dal je »Junaške pesmi bolgarskega na-rod«, knjigo »Za svobodo«, več knjig o Črnogorcih itd. L. 1909 je izdal »Srb-sko narodno epiko, ki jo je nadaljeval l. 1913 in 1917 ter »Narodno epiko bo-sanskih muslimanov«. Bil je vedno ne-umoren novinar, književnik in publicist. Njegovo glavno leposlovno delo je zbirka povesti »Naše«. Jos. Holecček si je pridobil mnogo zaslug za medsebojno kulturno politično zblizanje med Jugo-slovenci in Čehoslovaki.

Češkoslovaško - jugoslovenska lga v Ljubljani proslavi njegov jubilej z javnim predavanjem na univerzi, ki se vrši jutri v nedeljo 25. t. m.

Gospodarstvo.

Italijanska trgovina in naša država.

Obisk kancelarja avstrijske republike dr. Seipia v Beogradu je povzročil med tržaškimi trgovskimi krogi precejšnjo po-zornost in vznemirjenje. Tržaški »Piccolo« je priobčil povodom Selplovega obiska daljši članek o bodočih italijansko-jugoslo-vanskih odnosih, v katerih opozarja tr-žaške trgovce na nevarnost, da jih v Jugo-slaviji popolnoma izpodrine avstrijska kon-kurenca. V članku povdarja »Piccolo«, da nikakor ni pravilno mnenje, da trgovina v krajih, ki tvorijo zaledje Trsta, počiva. Katli avstrijski izvoz v Jugoslavijo je v enem letu narasel za 23%. In to naraščanje av-trijskega izvoza v Jugoslavijo »Piccolo« ne da miru, ker dokazuje, da bi bil delež Italije v italijanske trgovine in industrije v naši dr-žavi lahko mnogo večji, kakor je dosedaj. Italija je tudi nasledstvena država po raniki avstro-ogrski monarhiji, celo naj-važnejša ter so mora pri obnovitvi prome-ta med nasledstvenimi državami podviza-ti, da bo tudi ona udeležena v taki meri, ki bi odgovarjala njeni važnosti med ostalimi državami. Dalje piše »Piccolo«, da je rav-nokar ratificirana konvencija z Jugoslavijo velika olajšava pri teh prizadevanjih in treba je na vsak način, stopiti v tesnejše trgovske stike z Jugoslavijo, ki je za Italijo najbližja in najpristopnejša država. V Tr-stu in v Juljski Krajini naj bi se ustanovila in pospeševala tista industrija, čije proiz-vode bo najlažje in najugodnejše izvažati v Jugoslavijo. H koncu se enkrat opomni tržaške trgovce, naj pazijo, da ne bo šel tok obnavljanja mimo njih po njihovi lastni krivdi.

Pametna beseda, samo malokdaj jo je čuti v italijanskem tisku. Trst poginja vsled konkurence Benetk in Milana in vedno bolj izgublja na svoji važnosti. — Toda pre-ričani smo, da italijansko blago ne bo našlo odjemalcev v naši državi, dokler bo do fašisti pobijali naše ljudi in dokler bodo italijanske oblasti zatirale naš jezik in naš narod.

— Naznanilo lastnikom kamenolomov. Gradbeni oddelek sodišča občine mesta Skopje liče za svoj kamenolom, ki je od-daljen 3 km od mesta Skopje podjetnika, ki bi imel na razpolago večje število kva-lificiranih delavcev, kot polirje in delavce za izdelovanje kamnitih kock za tlakovane cest. Vsled tega se pozivajo podjetniki, ki reflektirajo na to delo, ki bo trajalo nekaj let, naj pošljejo na Državno borzo dela v Ljubljani pismene ponudbe, odnosno naj se pri njej osebno zglašijo radi potrebnih in-formacij. — Državna borza dela v Lju-bljani.

INDUSTRIJA.

— Konec stavke v francoskih rudnikih. V torek so sklenile komunistične delavske organizacije na nekem zborovanju v Pa-rizu, da pozovejo stavkajoče rudarje v mo-selskem revirju, da naj gredo zopet ni delo. Vsled tega je smatrati, da je stavka fran-coskih rudarjev končana.

— Sladkorna industrija v Rusiji. Pred vojno je bila sladkorna industrija v Rusiji na prvem mestu med vsemi industrijskimi panogami. V kampanji 1914—15 so dobili 105.400.000 pudov. Od tega leta je produk-cija sladkorja v Rusiji stalno nazadovala do kampanje 1920—21, v kateri se je izbolj-šala za 0,7%, nato pa je v kampanji 1921—1922 zopet padla za 2,4%. V primeri s kam-panjo leta 1914—15 je padla produkcija sladkorja do kampanje 1921—22 za 97,1%. Da se prepreči to propadanje sladkorne industrije, so sovjeti zagotovili prideloval-cem sladkorne pese in sladkornim tovar-nam kar največje varstvo.

— Pogajanja za dobavo poljskega pre-moga Nemčiji. Med Poljsko in pristojnimi nemškimi oblastmi se vrše pogajanja za dobavo večjih množin premoga iz poljskih in gornje šlezkih rudnikov v Nemčijo.

— Kriza v poljski tekstilni industriji. Ve-liko tekstilne tovarne v Lodzu preživljajo težko krizo. Obrati delajo v zelo skrcemem obsegu, le nekaj dni na teden in z reduci-ranim številom delavcev. Tudi v provinci je položaj tekstilne industrije zelo težak, tako da je bilo že več tovarn prisiljenih, ustaviti delo. Radi te krize je zavladala ob-čutna brezposelnost, ki stane države ogro-men denar.

TRGOVINA.

— Izvoz sladkorja iz Poljske. Poljski in-dustrijski sladkorja so dali poljski vladi na razpolago 15 tisoč ton sladkorja po cenah, ki veljajo v Poljski. Ta sladkor bo vlada izvozila, da se plačajo umetna gnojila, ki jih mora Poljska uvažati v veliki množini. Prihodnje leto bo izvozila poljska industrija sladkorja po poročilih listov najmanj 120.000 ton sladkorja.

% Uvoz in Izvoz moke in žita na Češ-kem leta 1922. Češkoslovaška je uvozila leta 1922 335.933 q pšenice in 96.963 q rži, skupaj 43.896 q proti 2.133.763 q leta 1921. Izvozila pa je 1.393.246 q zita proti 65.769 q leta 1921 ter 303.613 q moke in drugih mlevskih izdelkov proti 6.690 q leta 1921.

— Padanje cen v Italiji januarja 1923. Generalni indeks za italijansko blago je padel od novembra do decembra od 555 na 536 in od decembra do januarja na 523,52. Življenjske potrebščine so padle za 4,15%, industrijski proizvodi za 1,15%. V primeri z lanskim letom so življenjske potrebščine padle za 9,07%, industrijski proizvodi za 2,72%.

— Zunanja trgovina Avstrije l. 1922. — Leta 1922 je nazadovale uvoz v Avstrijo v primeri z l. 1921 od 82% milijona na 74% milijona meterskih stotov, izvoz pa je na-rasel od 15% milijona na 21% milijona meterskih stotov. Vrednost uvoza je padla za 108 milijonov zlatih kron, vrednost iz-voza pa je narasla za 143 milijonov zlatih kron. Pasivnost avstrijske trgovinske bi-lance se je zmanjšala za približno 250 mil-jonov zlatih kron. Od uvoza odpade 37% na Nemčijo, od izvoza za 33%.

— Zunanja trgovina Madžarske. V sre-do je bila priobčena statistika madžarske zunanje trgovine za leto 1922. Po tej je znašal uvoz 33,5 milijonov meterskih sto-tov, za 10 milijonov več, kakor leta 1921; izvoz 10,4 milijonov meterskih stotov, to je za dva milijona meterskih stotov več. — Uvažalo se je pred vsem les, premož, rud-nine, kuhinjska sol, surovo železo in staro železo. Naraščanje izvoza so povzročile skoro izključno dobave premoga (2,7 mil-jonov met. stotov), ki jih je morala poslati

Madžarska Jugoslaviji na račun reparaci-j. Pri uvozu je opaziti znatne izpremembe glede češkoslovaške in Rumunije. V letu 1921 je odpadlo 52%, leta 1922 pa samo 25% na uvoz iz Češkoslovaške, med tem, ko je narasel uvoz iz Rumunije vsled niz-ke valute od 14 na 36%. Od izvoza je od-padlo leta 1921 na Češkoslovaško 27%, na Avstrijo 57 in na Jugoslavijo le 6%, dočim odpada leta 1922 na našo državo 36%, na Češkoslovaško 13% in na Avstrijo 38%. Ostalo je porazdeljeno na druge države.

— Revizija francosko-čsl. trgovinsko-po-litičnih odnosov se ima pričeti 10. marca t. l.

POLJEDELJSTVO.

— Vrednost avstrijske poljedelske in gozdne posesti. Neki avstrijski statistik je izračunal na podlagi čistega katastralnega prinosu davčne vrednosti, da znaša vred-nost s poljedelstvom in gozdarstvom izo-riščane zemlje v Avstriji 9.308 milijonov zlatih kron. Vrednost živine cenl na 993 milijonov zlatih kron. Potemtakem znaša vrednost zemljišča in živine obsegajočega dela narodnega premoženja 10,3 milijarde zlatih kron.

DAVKI, CARINE.

— Rok za vložitev dohodninskih napo-vedi za l. 1923 poteče koncem februarja t. l. Posebne pozive za vložitev napovedi do-be le oni davkoplačevalci, kateri so še-le tekom leta 1922 stopili v davčno dolžnost s tem, da so vsled otvoritve trgovine, ob-rta ali iz katerihkoli drugih povodov dosegli dohodek, ki na leto proračuneno dosega-jo davčni minimum 10.000 K, ako ni nastala davčna dolžnost tekom leta 1922 vsled pri-selitve v Slovenijo ali s tem, da so dosegli službene prejemke v dohodnini zavezan-ki višini. Vsi drugi davkoplačevalci so dolžni na podlagi razglašene finančne delegacije v Ljubljani z dne 22. januarja 1923, št. A. I. 3012, objavljenega v Uradnem listu št. 11 od 31. januarja 1922 vložiti napovedi brez nadaljnega poziva do 28. t. m. Kdor napo-vedi ne vložijo v določenem roku, temu se odmeri dohodnina na podlagi uradno na-baranih podatkov brez njegovega sodelova-nja. Vrhu tega izgubi tudi pravico izpod-bijati dejanske ugotovitve cenilne komisije oziroma ne more uveljaviti novih dejanskih navedb, torej tudi ne zahtevati kakih no-vih odbikov. Spritoč dakolekseh posledic, katere povzroča opustitev ali prepozna vložitev napovedi, se davkoplačevalci opo-zarjajo, da določeni rok poteka. Komur bi ne bilo mogoče pravočasno vložiti napo-vedi, naj vložijo pri pristojnem davčnem oblastvu utemeljeno koleka prosto prošnjo za podaljšanje roka in navede v tej prošnji razloge, ki mu onemogočajo zadostiti zaka-niti dolžnosti v določenem roku.

DENARSTVO.

— Povračilo zlatnega depoja romunske Narodne banke. Narodna banka v Bukare-šti je prejela 68 milijonov zlatih mark, ki tvorijo del zlatnega depoja romunske na-rodne banke pri nemški državni banki. Ce-lokupna vrednost depoja znaša 80 milijonov zlatih mark. Romunska vlada namerava zahtevati povračilo še ostalega dela zlate-ga zaklada.

— Težave s francoskim inozemskim po-sojilom. Kakor poročajo nemški listi, se nahajajo v Angliji francoski agenti, ki sku-šajo tamkaj ugledati pri francoskem po-sojilu.

Kaj pravijo opice.

(Indijanska pravilnica iz Južne Amerike.)

Črnogobčki spe v tesnem objektivu na listih palme »janari«. Kadar so noči viharne in deževne, mladiči cviliijo in kriče od mraza. Tako tudi matere. Očetje pa porečejo: »Jutri sezidamo hišo.« Kdo drugi pristavi: »Da, jutri!« Če pride »jutri«, porečejo: »Ali naj sezidamo hišo?« reče prvi: »Bom še malo jedel!« reče drugi: »Da, tudi jaz.« In tako vsi po vrsti. In gredo proč in ne mislijo več na hišo. Če pa nastopi noč in se povrne dež in mraz, se spet spomnijo sklepa: »Da, da, hišo moramo sezidati!« Pač, nekoč jo bodo že sezidali... Tako delajo ljudje!

Površina in prebivalstvo sovjetske Rusije.

Sovjetska Rusija zanima danes bolj kakor kdaj prej ves kulturni svet. Posebno pa še države, ki se pripravljajo na vojno z njo, zlasti po brezuspešni lausanski konferenci, na kateri so rešili takozvano orijentsko vprašanje. Nobenega dvoma ni več, da korakajo skupno Nemčija, Rusija in Turška. O sovjetski Rusiji so že opetovano ugotovili, koliko ima pod kontrolo stare Rusije. Meje Rusije so se namreč med leti 1918—1921 neprenehoma menjavale, s tem pa tudi število prebivalstva. Ustanovitev novih držav je odvzela Rusiji okoli 700.000 kvadratnih vrst in okoli 30.000 prebivalcev, tako da kontrolira današnja sovjetska Rusija na podlagi poslednjih statističnih podatkov 95 % ozemlja bivšega ruskega carstva in 80 % prebivalstva stare Rusije. Spomladi 1. 1921 je tedaj štela sovjetska Rusija vključno s strahovitimi smrtnimi epidemijami 140.000.000 prebivalcev. Tega ali onega bralca bo zanimalo, da je največja kontinentalna država na svetu po prebivalstvu Kitajska, potem pride Rusija, nakar ameriške Zedinjene države. Največja kolonialna država pa je seveda Anglija. Nove države na ozemlju bivšega carske Rusije

imajo sledečo površino in število prebivalstva:

Država.	Pov. v m ²	vrstah.	Preb.
Poljska	140.000		15.000.000
Litvinska	70.000		4.500.000
Latvia	40.000		2.300.000
Estonska	40.000		1.500.000
Finska	40.000		3.500.000
Skupaj:	590.000		26.800.000
In Besarabija	40.000		3.000.000

Ozemlje sovjetske Rusije.

R. S. T. S. R.	13.422.000	91.925.000
Ukraj. S. S. R.	400.000	32.000.000
Rep. Turkestan	1.200.000	7.000.000
Rep. Bela Rusija	50.000	2.000.000
Rep. Aserbaidžan	40.000	1.500.000
Rep. Armenija	40.000	1.300.000
Rep. Georgija	60.000	3.000.000
Skupaj:	15.214.000	138.725.000
Republika na Daljnem vzhodu	2.600.000	2.000.000

Drobtine.

* Najstarejši človek. V Carigradu živi Turek, ki ima že 147 let. Bil bi torej najstarejši človek na svetu. Ko so ga zdravnik pregledali in mu izjavili, da mu srce bije še popolnoma v redu, je starček veselo vzkliknil, da bo živel še okrog dvajset let.

* Brihtna opica. Angleški listi poročajo o opici, ki je s svojim nevtrnim prino mogla, da je bil zasaden navenem vionilec. Mlad zakonski par, ki je večerjal v mestu, se je vrnil pozno ponoči domov. Zakonca sta se zelo začudila, ko sta našla celo stanovanje v neredu. Vse omare so bile odprte in obleke raznešene po sobah. Pred kuhinjo pa sta našla svojo opico, ki je čepela pred vrati. Ko je zasledila opica svojega gospodarja, je skočila k njemu in ga vlekla za rokav proti vratom. Mož je potegnil revolver in odklenil vrata. V kuhinji je res našel vionilec, ki ga je prosil milosti. Predno je bil oddan policiji, je povedal, kako ga je opica zaklenila.

* Padec meteorja. Med vasjo Vladimirovsko in Carjevem v Caricinski guberniji je padel velik meteor. Med padcem se je videl v zraku dolg svetel pas, ki ga je puščal za seboj razgret meteor. — Ko je padel na zemljo, se je zaslišala močna eks-

plzija in zemlja se je nekoliko stresla. Čutila se je tudi precejšnja vročina. Meteor je 8 metrov visok in se je udrl 3 metre v zemljo. Vlada je poslala na lice mesta komisijo, ki naj pregleda ta nov dostatek naše zemlje.

* Menih Iljodor, ki je za časa caristične Rusije slovel vsled svojih ovad, se je pojavil v Beogradu in se stavljal generalu Wranglu na razpolago. Ko so prevzeli vladno boljševiki, si je zvit menih znal pridobiti njihovo zaupanje. Svoječasno mu je boljševiška vlada dovolila potovanje v Ameriko, kjer naj bi agitiral za boljševizem. Po njegovem odhodu se ni o njem ničesar več slišalo.

* Rekord v poštni zakasnitvi. Pred 16 leti je poslala neka belgijska družba v Kongo inženirja, da prouči nepoznane kraje. Mož je zbral nekaj redkih rudnin in jih poslal v Belgijo. Toda pošlajev ni prispela na cilj. Vsi so se že davno na to pozabili, kar nenkrat pa dobi družba dotični zavoj. Po označbah sodeč je zavoj prepotoval cel svet.

* Tretil dan je vstala od smrti. Londonski listi prinašajo iz Delhijev sledečo zanimivo vest: Neka deklica iz Burme je porodila zdravega sinčka. Po porodu pa so navzroč zapazili, da se mati ni več ganila. Prišli so s pogrebnišnimi pripravami. Truplo mladenke so posuli s cvetjem in ga po tamonjih navadi izpostavili na glavni cesti kjer je ostalo skozi 3 dni. Sledili so obiski njenih prijateljev, ki so bile po običaju v hiši žalostni pogostitve. Tretil dan pa je neka prijateljica zapazila, da je truplo gorlo. Tudi poklicani zdravnik je to ugotovil. Kmalu nato je deklica vstala.

* Srečen Indijane. Po joku pride smeh. Pravi naš pregovor in to nam dokazuje tudi sledeča zgodba o srečnem Indijancu. Pred tremi leti je bil obsojen, ker je bajal umoril človeka belokozca. Prigodila je kristjanskemu plemenu Šerokov. Predavancu dejanje je vstrajno zavračal, toda sum je bil tako velik, da je bil vsak izgovor nemogoč. Sodnik končno tudi ni Bog, ki bi bil vsega vedel. Odsedel bi moral celih 22 let, ki bi ga gotovo spravila iz tega sveta. Mož se je sicer vdal silni, toda vedno nanovo je povdarjal, da je nedolžen. Pred nekaj časom pa je prišla v zapor mlada ženska in izjavila, da je pravi morilec njen mož. Po temeljiti preiskavi se je izkazala njena izjava za resnično in Indijancu je bil z vsemi mogočimi prijaznostmi izpuščen iz zapora. Obljubil so mu tudi odškodnino za vse prestane muke tekom zadnjih treh let. Toda Indijancu tega ni potreboval. Domov prišel je namreč doznal, da so na njegovem zemljišču odkrili bogate petroleške vrelce, ki so mu donosali ogromne dohodke. V znak hvaležnosti je pobožni Indijancu dal sezidati cerkev, kjer se na dan njegove obsodbe berejo maše.

* Mladenič s prašičji oči. Neki 13 letni mladenič v Lindhurstu je oslepel. V zdravniško oskrbo je bil predan znamenitomu zdravniku dr. Edwardu Morgannu. Zdravnik je izvršil operacijo na ta način, da je mladeničeve oči nadomestil s prašičjimi. Pred nekaj dnevi je zdravnik odstranil obvezo in je trdno prepričan, da bo mladenič v kratkem videl.

* Strahovi v Vatikanu. Razširjajo se zgodbe o strahovih, ki baje že delj časa vznemirjajo vatičanske kroge. Ameriški listi celo poročajo posameznosti o pojavu umrlega papeža Pija X. Po teh poročilih je prišla v Rim deputacija avstrijskih in nemških duhovnikov. V predsobi so duhovniki čakali na sprejem pri sv. Očetu. Naenkrat pa se otvorilo druga vrata in pred preplašenimi duhovniki je stal papež Pij X. Blazeno se jim je nasmehnil in rekel, da bodo ti nesrečni časi trajali še dve leti. Nato je prikazen izginil. Ko so bili še popolnoma pod utisom čudnega dogodka, so se otvorila druga vrata, ki peljejo v privatne sobane sedanjega papeža. Papež je zapazil njihovo vznemirjenost in jih vprašal po njenih vzrokih. Deputacija mu je povedala čudežni dogodek. Papež je haje z mirnim glasom odgovoril: »Torej je bil že zopet tu.« Kompetentni krogi v Vatikanu pravijo, da je ta vest gola izmišljotina.

* Čudežen vrelce. V bližini Nizze se nahaja čudežen vrelce, kateremu pripisuje ljudstvo proroško moč. Njegova voda se pokaže je redkokdaj in pod posebnimi okoliščinami. Po mnogih letih, čisto ravno v času suše, razlije svojo vodo po ravnini. Često pa ugasne ravno v času največjih nalivov. Njegovo delovanje se smatra kot napoved sreče ali velike nesreče. Po zgodovinskih poročilih se je pojavil v času pred obleganjem Nizze v letu 1543, nadalje pred kugo v letu 1581 in na predvečer drugih važnih dogodkov, kakor potresa itd. V našem stoletju se je pojavil prvič v letu 1914. Drugič je izbruhnil v decembru 1. 1916 in v januarju 1917. Tedaj se je polastila ljudstva bojazan, da izgubi Francija vojno, kar pa se za takrat ni zgodilo.

* Ponesrečena reklama. Neki impresaril v Monakovem bi rad na posebno srečen način upeljal znano plesalko Cleo Klee v kroge velkokomestne publike. V najprihujljivejši list mesta je poslal skozi cel teden sledeči kratek inerat: »Ona pride!« V nedeljo naj bi čitatelji zvedeli kdo. Toda veliko je bilo njegovo začudenje in čitatelji so se od srca smeiali, ko so v nedeljo na istem mestu čitali sledečo notico: »Ona je tu, najbolj priznana pasta za čiščenje čevljev.«

* Rekord v aviatiki. Aviatik Casale se je dvignil v Parizu 5000 m visoko. Letalo je letalo 500 kg.

Kolkto pojedjo ženske? To vprašanje je stavila zdravnica Cecil Webb-Johnson, ki pravi sledeče: Ženske imajo večji interes na jedi kot moški. Ženska tudi več pojé. Informirala se je po raznih londonskih hotelih in dobila podatki so potrdili njeno domnevo. Izkustva v javnih prehranjevalnicah dokazujejo, da polagajo moški mnogo manjšo vrednost na jed, da z obedom hitijo in da se želijo edinele nasititi. Ženske pa si vzamejo za obed precej časa, se interesirajo za posamezen grizljaj in pojedjo tudi večje množine. Ženskam redko kdaj kaj ostane, medtem ko je pri moških ravno narobe. Ženske se tudi navadno pritožujejo, če je jed slabo pripravljena. Temu nasproti pa je treba povdariti, da so doma ravno moški tišji, ki svoje boljše polovice vedno kritizirajo.

SMEŠNICE.

Ob kavarni »Slon« stoji ribničar in gleda preko ceste na novo stavbo Kreditne banke. Videč poleg sebe postopajo, se okrene proti njemu: »Slišite, zekaj bo pa ta hiša?« Ljubljanska srca brž ugame glas suhe robe in se pošali: »To bo pa za ribniške norce.« »Saj se mi je precej zdelo,« veli Skrabčev rojak, »zekaj za ljubljanske je dosti premajhna.«

Naslednja se je primerila ob skupni mizi v podeželskem hotelu. Pošten, okoren kmet sedi med dvema trgovskima potnikoma, katera ga v zabavo »vlečeta«. Ubogi možanec nazadnje je izprogljedal, kam pes šapo moli, in ko ga eden komilev vpraša, kaj bi rajši, ali tepca ali bedaka, ju seljak porogljivo premeri ter se obregne:

»Sam ne vem, kaj bi dejal. Menim pa, da je oboje enako. Kar mene zadeva, sem te misli, da sem med obemal.«

Kateri je najmanjši zelenjadni vrt na svetu?

Pijančev nos!

?

Ena sama kumara je rasla na njem.

Zahtevajte v vseh javnih lokalnih JUTRANJE NOVOSTI

Glavni urednik: Ivan Podržaj.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Emil Gaboriau:

Akt štev. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Oni dan, ko je bil Prosper izpuščen, je sedel gospod Fauvel kakor navadno pred svojo pisalno mizo, komolce na mizi in glavo podprto, ter strmel v prazno, ko je vstopil njegov pisarniški sluga ves prepaden.

»Gospod Fauvel,« je rekel sluga, »bivši blagajnik, gospod Bertomy, je tu, z nekim sorodnikom; na vsak način vas hoče videti in govoriti z vami.«

Pri teh besedah je skočil bankir s stola, tako razburjen, kakor da je strela udarila tri korake pred njega.

»Prosper,« je zavpil z glasom, ki ga je dušila jeza, »kako se predrzne...?«

Vendar mu je prišlo na misel, da mora pred slugo brzdati svojo jezo, zato je nadaljeval z razmeroma mirnim glasom: »Prosim gospoda.«

Če je bil gospod Verduret pripravljen na čuden in pretresljiv prizor, se ni zmotil.

Ničesar strašnejšega si ni mogoče misliti, kakor nastop obeh mož, ki sta si stala sedaj drug drugemu nasproti: Bankir z rdečim zabuhlim obrazom, kakor da ga bo pri prič zadela kap; Prosper bolj blede, kakor kak ranjenec, ki je izgubil zadnjo kapljo krvi. Tresoče se, sicer pa nepremakljivo sta si stala tri korake oddaljena drug od drugega nasproti ter se merila s pogledi, pol-

nimi smrtnega sovraštva, kakor da se hočeta zdaj in zdaj spoprijeti.

Celo minuto je opazoval gospod Verduret radovedno oba sovražnika s preudarkom in hladnokrvnostjo filozofa, ki vidi v najsilnejših izbruhih človeške strasti samo predmet za študije in opazovanja.

Končno ko je prihajal molk vedno bolj grozeč, je sklenil spregovoriti ter se je obrnil proti bankirju:

»Gotovo boste vedeli, moj gospod, da je bil moj mladi sorodnik ravnokar izpuščen.«

»Da,« je odgovoril Fauvel, ki se je le z največjo težavo premagoval; »da, zaradi pomanjkanja zadostnih dokazov.«

»To je ravno; to dejstvo, pomanjkanje dokazov, ki je navedeno v osvobodilnem naku, škoduje prihodnosti mojega sorodnika na način, da se je odločil, da se izseli v Ameriko.«

Pri tej izjavi se je naenkrat izpremenil izraz v Fauvelovem obrazu: Poteze so se mu umirile, kakor da mu je bil odvzet strašen strah.

»Tako! On se izseli!« je ponovil večkrat, »on se izseli!«

Ni bilo mogoče napačno razumeti naglasa, v njem je ležala smrtna razžalitev.

Gospod Verduret ni hotel ničesar opaziti.

»Zdi se mi,« je rekel površno, »da je sklep mojega sorodnika pameten. Samo to sem hotel, da obišče, predno zapusti Pariz, svojega prejšnjega principala.«

Trpek nasmeh je krožil okrog bankirjevih ust.

»Gospod Bertomy,« je odgovoril, »si je lahko prihranil ta korak, ki je mučen za naju oba. Ni-

česar ni treba, da bi slišal iz njegovih ust in mu nimam ničesar povedati.«

To je bila jasna odsolitev, ki jo je tudi Verduret razumel; priklonil se je in vzel Prosperja, ki ni bil spregovoril niti besede, s seboj.

Šele na cesti je mogel blagajnik zopet govoriti.

»Vi ste to hoteli,« je rekel z zamolklim glasom, »vi ste zahtevali, jaz sem ubogal. Ali ste sedaj zadovoljni? Ali sem prišel za korak naprej sedaj, ko sem moral vrhu vsega izkusiti tudi še to boleče ponižanje?«

»Vi ne, pač pa jaz. Brez vas nisem mogel priti do bankirja, in sedaj vem, kar sem moral vedeti: Za mene je popolnoma gotovo, da gospod André nima ničesar opraviti s tatvino.«

»O, saj se ljudje vedo zatajiti.«

»Gotovo; pa ne v taki meri. To pa še ni vse. Zaradi svojih nadaljnjih načrtov sem moral videti, ali je vaš principal dostopen gotovi sumnji. In to lahko sedaj potrdim.«

Da sta mogla nemoteno govoriti, sta se Prosper in njegov spremljevalec ustavila na oglu ulice Lafayette, sredi prostranega prostora, kjer so bili nedavno podrli nekaj hiš.

Verduret je bil nemiren ter se je med razgovorom neprestano oziral, kakor da koga pričakuje. Kmalu je zadovoljno vzkliknil.

Na oni strani prostora se je prikazal Cavallion, ki je pritekel tja brez klobuka. Tako se mu je mudilo, in tako vznemirjen je bil, da niti misli ni na to, da bi čestital svojemu dobremu prijatelju Prosperju ali da bi mu dal tudi samo roko, marveč se je obrnil naravnost do Verdureta.

»Stran so,« je rekel.

»Že dolgo?«

»Ne, nekako četrť ure.«

»Ej, potem ne smemo izgubiti niti minute.« Izročil je Cavallionu pisemce, katero je bil poprej spisal v Prosperjevem stanovanju.

»Tako,« je rekel, »dajte ji to in se potem hitro vrnite, da vaše odsotnosti ne zapazijo. Neprevidno je bilo, da ste prišli ven brez klobuka, to lahko vzbudi pozornost.«

Mali Cavallion ni več čakal, odhitel je, kar so ga nesle noge.

Prosper je bil zmeden.

»Kaj, vi poznate Cavalliona?«

»Zdi se,« je odgovoril Verduret ter se nasmehnil. »Toda midva nimava časa, da se razgovarjaja; pridite hitro!«

»Kam zdaj zopet?«

»Videli boste. Le naprej, hitro!«

Sam je dal vzgled in skoraj v diru je šlo po cesti Lafayette navzgor. Spotoma je govoril pred se:

»Da, da, če imaš obe nogi v enem škornju, ne boš tekel za stavo. Če najdemo kak sled, ne smemo zamuditi nobene minute. Divjak, ki najde v pragozdu sled, se odpravi takoj na zasledovanje, ker ve, da mu sicer veter ali dež izbrise sledi.«

Pred številko 81, se je naenkrat ustavil.

»Tu smo,« je rekel Prosperju.

Šla sta v prvo nadstropje in potem v drugo, kjer sta se ustavila pred vrati z bakreno tablo, na kateri je stalo: Modes et Confections.

Verduret ni pozvonil, marveč potrkal na poseben način s koncem prsta in kakor, da je kdo čakal na to znamenje, so se vrata odprla.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić
in drug
Ljubljana
Bohorčeva ulica 20
se priporoča za
vsa v to stroko
spadajoča dela.

Išče se lokal
primeren za menzo ruskih akademikov, lahko tudi večja klet, dobro obranjen hlev, skladišče ali baraka v obsegu od 60 m² in več. Event. adaptacije izvrše akademiki sami. — Ponudbe na upravo lista pod »Menza«.

Lepo, mebljavano
so bo
s posebnim vhom in z 2 posteljama (tudi z domačo hrano) se odda takoj dvema boljima gospodoma. Spodnja Šiška. Gasilska c. 240 I

Naznanilo!

P. n. občinstvu ter znancem, prijateljem in potujočem občinstvu vljudno naznanjava, da odpreva

v sredo, dne 28. februarja 1923

prvovrstno kavarno „EMONA“

opremljeno z vsem komfortom

v Ljubljani, v novi palači Ljubljanske Kreditne banke naspr. glavne poste.

Sklicuje se na najino dolgoletno prakso, upava cenj. goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti, ter se priporoča za naklonjenost

JAN in KATI FIALA.

Restavracija se odpre nekaj dni pozneje, kar se bodo naznanilo slav. občinstvu v vseh časopisih.

Išče se
eno ali dve sobi
z 2 posteljama za takoj.
Cenj. ponudbe na upravo lista.

la Portland-cement
dobavlja
„GRADIVO“
trgovačko društvo
ZAGREB
Bogovičeva ulica 3.
Brzljavi: Gradivo.
Telefon 555.

KORANIT
zajamčeno pravi asbest-škrlj za kritje streh.
Ne premočil
Ne pobežal
Proti ognju in viharju popolnoma siguren.
Neomejeno trpežen.
Tehta na 1 m² = 12 kg.
—
Cenik in proračun pošlje
Fran Hočevar
Zirovnica (Meste) Gor.

Ivan Zakotnik LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46.
Tel. 370 mestni tesarski mojster Tel. 370
Vsakovrstna tesarska dela, moderne leseno stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledečice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Išče se
spreten stenograf
za slovenski (srbohrvaški) in nemški jezik za večerne ure.
Ponudbe na upravo lista.